

Työpajatoiminta 2015

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:26

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry
ja opetus- ja kulttuuriministeriö

Työpajatoiminta 2015

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:26

Ruth Bamming, Valtakunnallinen työpajayhdistys ry
Merja Hilpinen, opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö / Undervisnings- och kulturministeriet

PL / PB 29

00023 Valtioneuvosto / Statsrådet

<http://www.minedu.fi/OPM/julkaisut>

Taitto / Ombrytning: Valtioneuvoston hallintoyksikkö / Statsrådets förvaltningsenhet, Teija Metsänperä

ISBN 978-952-263-416-0 (PDF)

ISSN 1799-0351 (PDF)

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja /

Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2016:26

Alkusanat

Tämä raportti on yhteenveto Opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallisesta työpajakyselystä vuodelle 2015. Kysely on suunnattu ensisijaisesti niille työpajoille, jotka saivat toimintaansa nuorten työpajatoiminnan kansallista valtionavustusta vuonna 2015. Lisäksi Suomessa toimii työpajoja, jotka eivät saa tai hae tätä avustusta, koska ne palvelevat vain aikuisia tai saavat rahoituksensa muista lähteistä. Näiden työpajojen osallistuminen kyselyyn oli vapaaehtoista, ja vain muutamat niistä osallistuivat. Kysely kattaa miltei kaikki nuorten työpajoille tarkoitettua valtionavustusta saavat työpajat ja pienen osan aikuisten pajoista. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 196 eri organisaatiota.

Kesäkuu 2016

Ruth Bamming, Valtakunnallinen työpajayhdistys ry
Merja Hilpinen, opetus- ja kulttuuriministeriö

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Sisällysluettelo

Johdanto	6
1 Työpajatoiminta vuonna 2015	7
Yhteenveto vuoden 2015 työpajatoiminnasta	7
Työpajojen valmentautujien määrä keskimäärin	8
Työpajojen henkilöstön kokonaismäärä (htv)	8
Työpajojen toiminta-alueen kattavuus	9
2 Valmentautajat ja valmentajat 2007–2015	10
Nuorten työttömyys ja valmentautujien määrät vuosina 2007–2015	10
Työpajojen valmentajat ja valmentautajat vuosina 2007–2015	11
Valmentautajat AVI -alueen ja maakunnan mukaan vuosina 2007–2015	12
3 Työpajojen valmentautajat vuonna 2015	13
Valmentautajat sukupuolen ja ikäryhmän mukaan	13
Valmentautajat ikäryhmän, AVI-alueen ja maakunnan mukaan	14
Valmentautajat koulutustaustan ja AVI-alueen mukaan	15
Valmentautajat äidinkielen ja AVI-alueen mukaan	16
Valmentautajat valmennusjaksojen keskimääräisen keston mukaan	17
Valmentautajat ohjaavan tahon ja ikäryhmän mukaan	19
Valmentautajat ohjaavan tahon ja AVI-alueen mukaan	21
Valmentautajat ohjaavan tahon toimenpiteiden mukaan vuosina 2013, 2014 ja 2015	22
Valmentautujien sijoittuminen työpajanjakson aikana tai sen jälkeen	23
4 Työpajojen henkilöstö vuonna 2015	24
Työpajojen henkilöstön koulutustaustat	24
Työpajojen henkilöstön työsuhteet	25
Työpajojen henkilöstön tehtävät	26
5 Työpajojen hallinto ja organisoituminen vuonna 2015	27
Työpajojen organisaatiomuoto	27
Työpajojen valmennusyksiköt	28
Työpajojen toimintamenetelmät ja palvelut	30
Työpajojen yhteistyö ja sen toimivuus	32
Valtionavulla tuettu työpajatoiminta vuonna 2015	34
Työpajatoiminnan kehittäminen	35
Oppimisympäristön tunnistaminen	35
Valmentautujien vaikuttamismahdollisuuden työtoimintaan	37
Työpajatoiminnan asiakastieto- / tilastointijärjestelmät	37

Kuva 1: Työpajojen valmentautujien määrä keskimäärin vuonna 2015 (n=200).....	8
Kuva 2: Työpajojen henkilöstön kokonaismäärä (htv) vuonna 2015 (n=200).....	8
Kuva 3: Kuntien määrä, joille työpajaorganisaatiot tarjosivat palveluita vuonna 2015 (n=200)	9
Kuva 4: Työttömät työnhakijat Manner-Suomessa keskimäärin kuukauden lopussa vuosina 2006–2015....	10
Kuva 5: Työpajojen työntekijät ja valmentautijat vuosina 2007–2015	11
Kuva 6: Alle 29-vuotiaiden valmentautujien koulutustaustat vuosina 2014 – 2015.....	15
Kuva 7:Työpajajakson kokonaiskesto, jonka henkilöt ollut pajalla kuukausina 2015	18
Kuva 8: Nuorten valmentautujien ohjautuminen työpajatoimintaan ohjaavan tahon mukaan vuonna 2015	20
Kuva 9: Työpajojen henkilöstö työsuhteen luonteen mukaan vuonna 2015	25
Kuva 10: Työpajojen henkilöstön tehtävät vuonna 2015*	26
Kuva 11: Työpajojen valmennusyksiköt vuosina 2014 – 2015*	29
Kuva 12: Työpajojen yhteistyökumppanit ja yhteistyön sujuvuus vuonna 2015 (n=200).....	33
Kuva 13: Valtionavulla tuettu työpajatoiminta Manner-Suomessa vuonna 2016	34
Kuva 14: Tunnistatkeko työpajatoiminnassa kertyvää osaamista? (n=200).....	36

Taulukko 1: Yhteenveto työpajatoiminnasta vuonna 2015	7
Taulukko 2: Työpajojen valmentautijat AVI–alueittain ja maakunnittain vuosina 2007–2015	12
Taulukko 3: Valmentautujien määrä sukupuolen ja ikäryhmän mukaan vuonna 2015.....	13
Taulukko 4: Valmentautujien määrät ikäryhmän, AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2015	14
Taulukko 5: Alle 29-vuotiaiden valmentautujien koulutustaustat AVI-alueittain vuonna 2015	15
Taulukko 6: Valmentautujien määrät äidinkielen ja AVI-alueen mukaan vuonna 2015	16
Taulukko 7: Nuorten valmentautujien määrät äidinkielen ja AVI-alueen mukaan vuonna 2015	17
Taulukko 8:Työpajojen valmennusjaksojen keskimääräiset kestot kuukausina vuonna 2015	17
Taulukko 9:Työpajojen valmennusjaksojen keskimääräiset kestot kuukausina vuonna 2015 Nuoret valmentautijat	18
Taulukko 10: Nuorten valmentautujien ohjautuminen työpajatoimintaan ohjaavan tahon mukaan vuosina 2014 – 2015	19
Taulukko 12: Valmentautujien ohjautuminen työpajatoimintaan ohjaavan tahon ja AVI-alueen mukaan vuonna 2015 (nuoret alle 29-vuotta).	21
Taulukko 13: Valmentautijat lähettävän tahon toimenpiteiden mukaan vuosina 2013, 2014 ja 2015*	22
Taulukko 14: Valmentautujien sijoittumiset työpajajakson jälkeen vuonna 2015	23
Taulukko 15: Työpajojen henkilöstön koulutustausta vuonna 2015.....	24
Taulukko 16: Henkilöstön määrä vuosina 2013 - 2015 henkilötyövuosina (htv)	25
Taulukko 17: Työpajojen henkilöstön tehtävät vuosina 2014 – 2015*	26
Taulukko 18: Työpajojen organisaatiomuodot vuonna 2015.....	27
Taulukko 19: Työpajojen organisaatiomuodot vuonna 2015.....	27
Taulukko 20: Työpajojen valmennusyksiköt vuosina 2014 – 2015*	28
Taulukko 21: Työpajojen toimintamentelmät ja palvelut vuonna 2015*	31
Taulukko 22: Onko työpajalle hyväksytty toimintasuunnitelma?	35
Taulukko 23: Onko työpajan oppimisympäristö tunnistettu?.....	35
Taulukko 24: Tunnistatkeko työpajatoiminnassa kertyvää osaamista?	36
Taulukko 25: Voivatko NUORET valmentautajat vaikuttaa jokapäiväiseen toimintaan ja toiminnan sisältöön?	37
Taulukko 26: Onko työpajallanne käytössä jokin asiakashallinta- / tilastointijärjestelmä?.....	37

Johdanto

Työpaja on yhteisö, jossa työnteon ja siihen liittyvän valmennuksen avulla pyritään parantamaan yksilön arjenhallintataitoja sekä kykyä ja valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön. Työpajojen menetelmiksi ovat vakiintuneet työ- ja yksilövalmennus. Työvalmennuksen avulla kehitetään valmentautujan työkykyä ja työelämässä tarvittavaa osaamista ja yleisiä työelämätaitoja, kun taas yksilövalmennuksella tuetaan toimintakyvyn ja arjenhallinnan kehittymistä. Työpajavalmennus perustuu tekemällä oppimiseen.

Nykyaikainen työpajatoiminta asemoituu julkisen sektorin palvelukokonaisuudessa sosiaalialan palveluiden ja nuorisotyön sekä avointen koulutus- ja työmarkkinoiden välimaastoon. Työpajatoiminnan rahoitus on monikanavaista ja se koostuu mm. valtionavusta (OKM, nuorisotoimi) toiminnan ylläpitäjän rahoitusosuuksista, hankerahoituksesta, valmennuspalveluiden tuloista (ostajina mm. KELA, TE-palvelut, sosiaalitoimi, oppilaitokset) sekä mahdollisista työtoiminnan tuotoista.

Tämä raportti on yhteenveto Opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallisesta työpajakyselystä vuodelle 2015. Kysely on suunnattu ensisijaisesti niille työpajoille, jotka saivat toimintaansa nuorten työpajatoiminnan kansallista valtionavustusta vuonna 2015. Lisäksi Suomessa toimii työpajoja, jotka eivät saa tai hae tätä avustusta, koska ne palvelevat vain aikuisia tai saavat rahoituksensa muista lähteistä. Näiden työpajojen osallistuminen kyselyyn oli vapaaehtoista, ja vain muutamat niistä osallistuivat. Kysely kattaa miltei kaikki nuorten työpajoille tarkoitettua valtionavustusta saavat työpajat ja pienen osan aikuisten pajoista. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 200 eri organisaatiota. Raportin taulukoissa rivien ja sarakkeiden summat eivät aina täsmää, koska luvut on pyöristetty.

Kyselyn kautta kerätty aineisto sisältää tietoa työpajatoiminnan organisoitumisesta, työpajojen toiminnan sisällöistä ja sen kehittämissuunnista. Kyselyn perusteella saadaan valtakunnallista ja alueellista tietoa pajoilla valmentautujina olevista nuorista sekä työpaja-ammattilaisista ja heidän työstään. Raportin aineisto koskee toimintavuotta 2015.

Kyselyn tuloksia käytetään aiempien vuosien tapaan hyödyksi useissa yhteyksissä, kuten:

- *työpajatoiminnan toteutumisen, toiminnan suunnan sekä kehittämisen määrittelemiseen*
- *tarvittavan tuen, ml. myönnettävän valtionavun, määrittelyyn*
- *valtion tulo- ja menoarvion valmistelun taustatietona*
- *hallituksen lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman taustatietona*
- *EU:n rakennerahasto-ohjelmien toimeenpanoon erityisesti valtakunnallisessa kehittämistyössä*
- *erilaisiin aluehallinnossa ja opetus- ja kulttuuriministeriössä tehtäviin raportteihin ja toimintakertomuksiin mm. nuorisolain (72/2006) edellyttämän nuorten sosiaalisen vahvistamisen toteuttamista koskevaan raportointiin*
- *nuorisotakuun kehittämiseen ja seuraamiseen*
- *paikallistason nuorten työpajatoiminnan ja siihen liittyvän moniammatillisen yhteistyön kehittämiseen*
- *esittelymateriaalina nuorten työpajatoiminnasta sekä kansallisesti että kansainvälisesti.*

1 Työpajatoiminta vuonna 2015

Yhteenveto vuoden 2015 työpajatoiminnasta

Kyselyyn vastasi kaikkiaan 200 työpajaorganisaatiota. Työpajatoiminnan järjestäjinä toimivat yleisimmin kunnat, seutukunnat tai kuntayhtymät (137). Rekisteröityneitä yhdistyksiä on järjestäjinä 33 organisaatiota, säätiöitä 21 ja yrityksiä/osakeyhtiöitä 5. Neljällä työpajatoimijalla on jonkin muu organisaatiomuoto. Kunnassa työpaja toimii nuoriso- ja/tai vapaa-aikatoimen (54), sosiaali- ja/tai terveystoimen (29), sivistys- ja/tai kulttuuritoimen (30), kunnan työllisyyspalvelujen (22), kunnanhallitusten (20) ja muun hallintokunnan (12) hallintokunnan alaisuudessa.

Vastausten perusteella työpajatoimintaan osallistui vuonna 2015 yhteensä 25 449 valmentautujaa, joista 14 733 (57,9 %) oli alle 29-vuotiaita nuoria. Nuorten valmentautujien määrä oli hieman suurempi kuin edeltävänä vuonna (14 200), mutta valmentautujien kokonaismäärä oli hieman kasvanut. Työpajojen henkilöstö teki toimintavuoden aikana yhteensä 1 858 henkilötyövuotta (htv). Henkilötyövuosien määrä on hieman vähennyt edellisvuosiin verrattuna.

Taulukko 1: Yhteenveto työpajatoiminnasta vuonna 2015

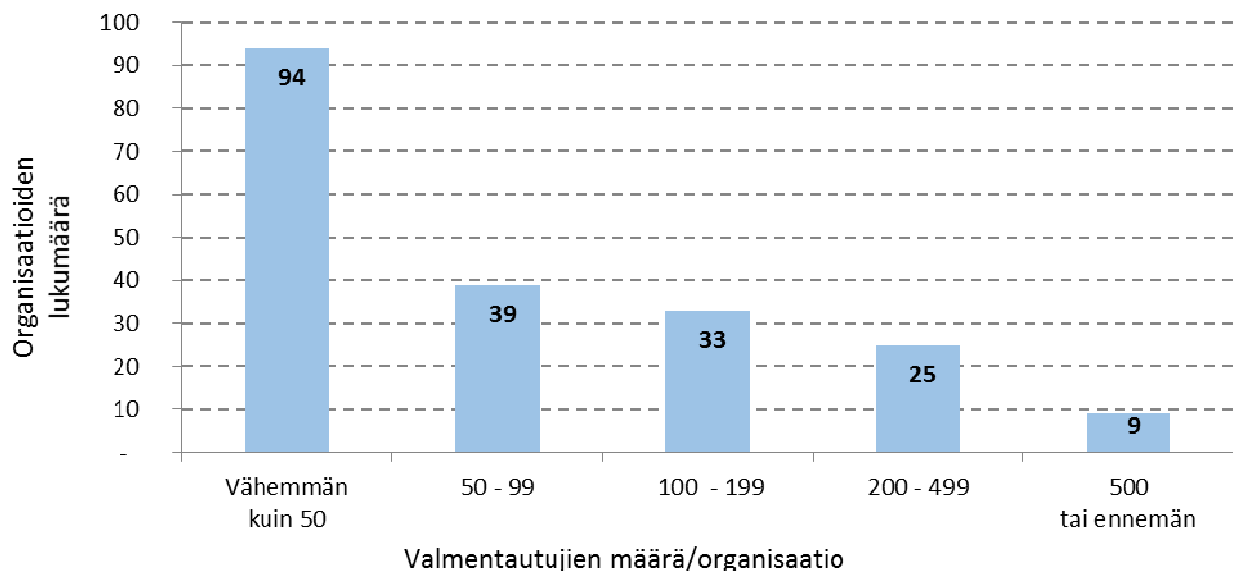
AVI / maakunta	Työpajat	Kuntien määrä / organisaatio vuonna 2015	Henkilökunta (htv) määrä 2015	Valmentautujat		
				Nuoret (< 29)	Yhteensä	
	määrä 2015			määrä 2015	määrä 2015	määrä 2014
Etelä-Suomi	45	2,3	506	5 152	7 937	6 669
Etelä-Karjala	3	3,7	28	583	1 154	973
Kanta-Häme	6	1,7	49	361	799	503
Kymenlaakso	3	4,0	84	697	1 336	1 246
Päijät-Häme	8	2,5	65	756	850	841
Uusimaa	25	2,0	280	2 755	3 798	3 106
Itä-Suomi	22	2,5	204	1 524	2 560	2 617
Etelä-Savo	6	1,7	37	323	572	485
Pohjois-Karjala	4	3,0	24	303	325	386
Pohjois-Savo	12	2,8	143	898	1 663	1 746
Lappi	18	1,6	188	933	1 900	1 432
Lappi	18	1,6	188	933	1 900	1 432
Lounais-Suomi	32	2,4	225	1 770	3 064	3 196
Satakunta	14	2,0	94	793	1 251	1 178
Varsinais-Suomi	18	2,7	131	977	1 813	2 018
Länsi-Sisä-Suomi	58	3,5	562	3 974	8 139	7 557
Etelä-Pohjanmaa	9	2,1	47	479	741	622
Keski-Pohjanmaa	4	4,0	44	502	939	883
Keski-Suomi	16	3,5	171	875	1 600	1 462
Pirkanmaa	23	3,9	216	1 579	3 733	3 687
Pohjanmaa	6	4,0	84	539	1 126	903
Pohjois-Suomi	25	2,1	173	1 380	1 849	1 700
Kainuu	5	1,4	35	187	320	283
Pohjois-Pohjanmaa	20	2,3	138	1 193	1 529	1 417
Yhteensä	200	2,6	1 858	14 733	25 449	23 171

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Työpajojen valmentautujien määrä keskimäärin

Valmentautujien määrät työpajaorganisaatioissa vaihtelevat paljon. Kyselyyn vastanneista työpajoista 94 (47 %) oli sellaisia, joissa oli vuoden 2015 aikana vähemmän kuin 50 valmentautujaa. Vastaavasti 34 organisaatiossa oli vuoden 2015 aikana yli 200 valmentautujaa (Kuva 1). 100 – 199 henkilöä valmentavien työpajojen määrä oli noussut vuoteen 2014 verrattuna.

Kuva 1: Työpajojen valmentautujien määrä keskimäärin vuonna 2015 (n=200)

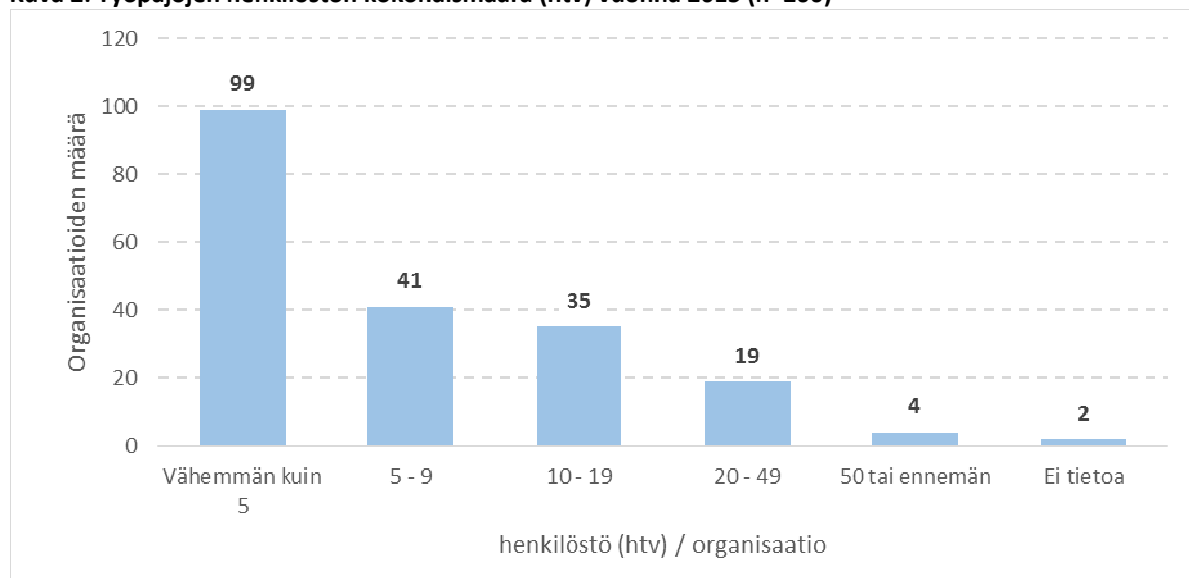

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Työpajojen henkilöstön kokonaismäärä (htv)

Vuonna 2015 työpajatoimintaa järjestävissä organisaatioissa henkilöstön määrä oli alle 5 henkilöä (50 %). Vuonna 2014 alle viisi henkilöä työllistäviä työpajoja oli 90 kappaletta. Yli 20 henkilö työllistäviä työpajaorganisaatioita oli vuonna 2014 yhteensä 21.

Kuva 2: Työpajojen henkilöstön kokonaismäärä (htv) vuonna 2015 (n=200)

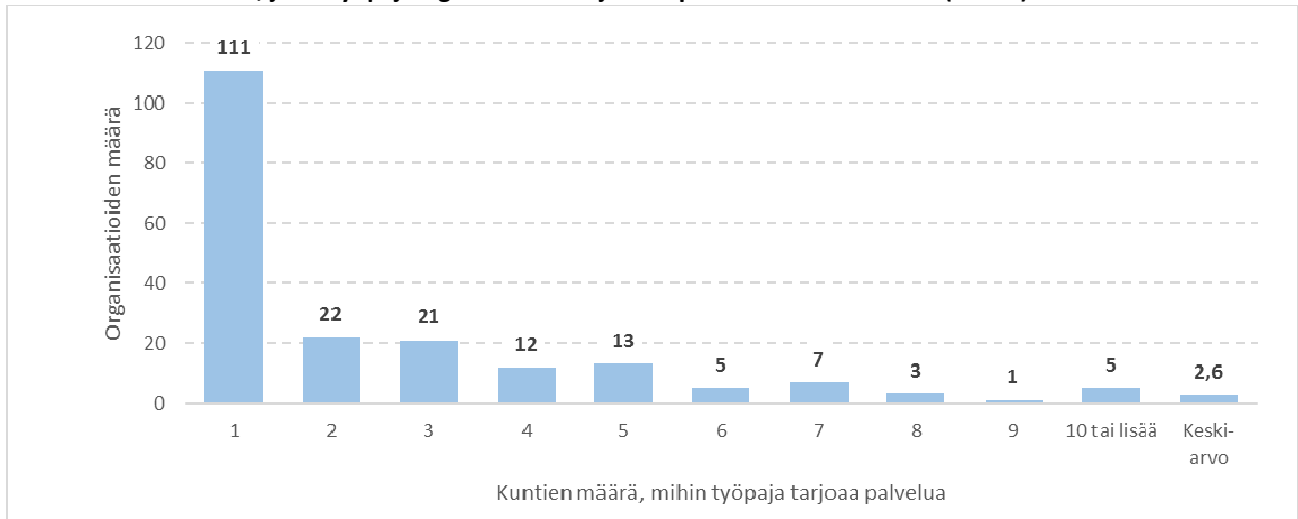

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Työpajojen toiminta-alueen kattavuus

Suurin osa työpajoista toimi vuonna 2015 vain yhden kunnan alueella (111 työpajaa, 56 % kaikista kyselyn vastaajista). Toiminta-alueen laajuuden valtakunnallinen keskiarvo oli kuitenkin 2,6 kuntaa. Yli viiden kunnan alueella toimi yhteensä 34 työpajaa eli noin 17 prosenttia vastaajista.

Kuva 3: Kuntien määrä, joille työpajaorganisaatiot tarjosivat palveluita vuonna 2015 (n=200)

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

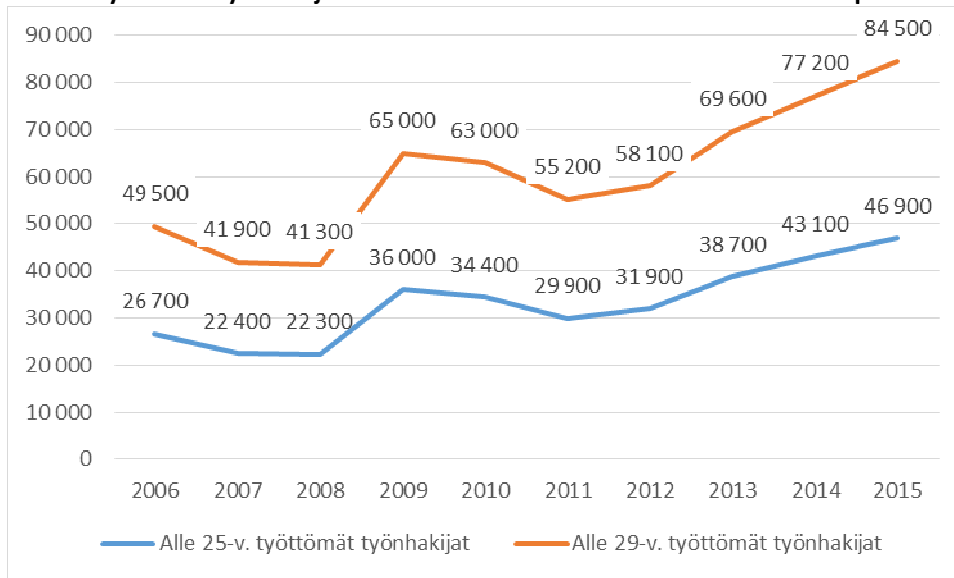
2 Valmentautujat ja valmentajat 2007–2015

Nuorten työttömyys ja valmentautujien määrät vuosina 2007–2015

Vuoden 2015 aikana nuorisotyöttömyys on edelleen jatkanut kasvuaan. Vuonna 2015 Manner-Suomessa oli keskimäärin kuukauden lopussa 84 500 alle 29-vuotiaasta työtöntä työnhakijaa. Vuonna 2015 oli 15 – 19-vuotiaiden nuorten työttömyysaste 30,9 %, 20 - 24-vuotiaiden 19 % ja 25 - 29-vuotiaiden 11,3 %. Myös alle 25-vuotiaita työttömien työnhakijoiden määrä oli kasvanut. Heitä oli Manner-Suomen alueella keskimäärin kuukauden lopussa 46 900.

Vuonna 2014 työvoiman ulkopuolella olevien 15–29-vuotiaiden määrä 1000 henkeä kohti oli 386 nuorta. Työvoiman ulkopuolella olevien määrä kuvaa sitä määrää, jotka eivät ole työllisiä eivätkä työttömiä ja ovat siten työvoiman ulkopuolella. Kokonaisuudessaan tähän ryhmään kuuluvat esimerkiksi opiskelijat, eläkeläiset ja muut työvoiman ulkopuolella olevat, eli esimerkiksi kotiäidit ja varusmiespalvelusta suorittavat. Olennaista on seurata nuorten kohdalla luokkaa "Muut työvoiman ulkopuolella olevat", sillä tuohon ryhmään kuuluu myös erityisessä syrjäytymisvaarassa olevia. Luku ei kuitenkaan suoraan kerro, kuinka suuri osa muista työvoiman ulkopuolella olevista on esimerkiksi varusmiespalveluksessa, työkyvytön, hoitaa lapsia kotona tai sijoittuu jostain muusta syystä tähän luokkaan. Tämä muut työvoiman ulkopuolella olevien osuus ei myöskään pidä sisällä opiskelijoita (Nuora, Hyvinvointi-indikaattorit).

Kuva 4: Työttömät työnhakijat Manner-Suomessa keskimäärin kuukauden lopussa vuosina 2006–2015.

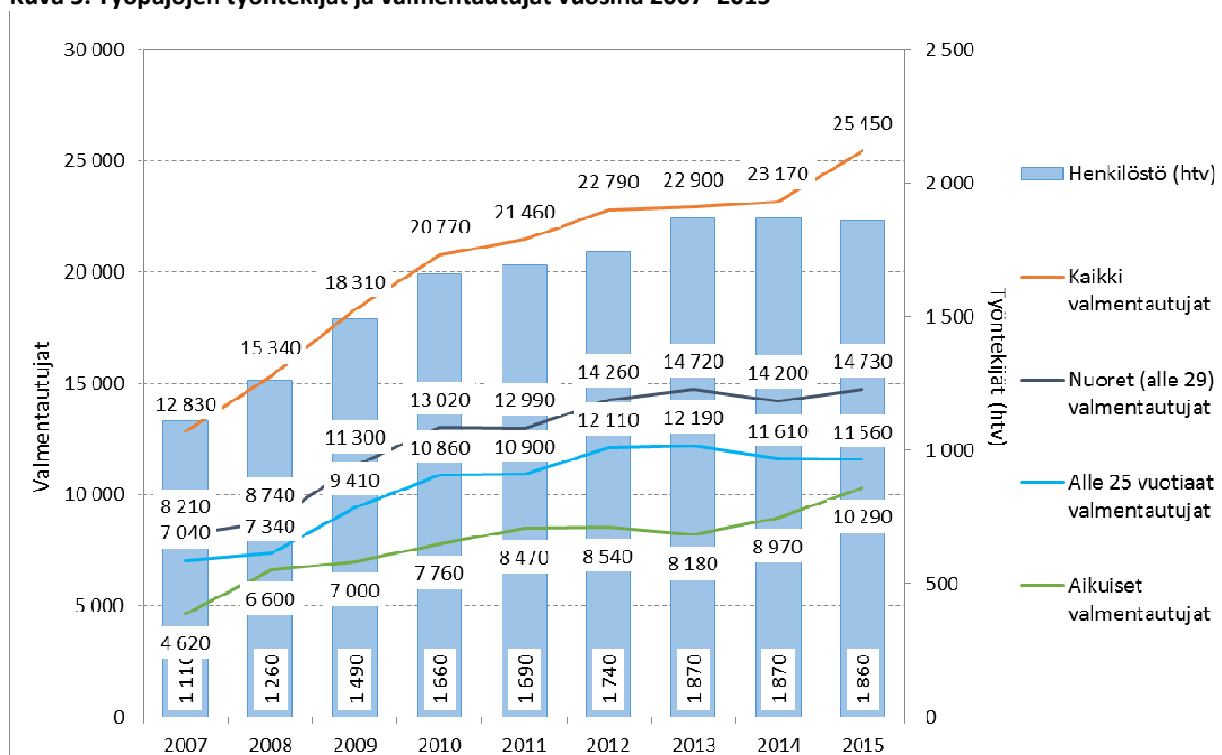

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö/Työnvälitystilasto

Työpajojen valmentajat ja valmentautujat vuosina 2007–2015

Vuonna 2015 työpajoille sijoittuneiden valmentautujien kokonaismäärä nousi muutamalla tuhannella valmentautujalla. Vuonna 2015 valmentautujia oli yhteensä 25 450, kun vuotta aikaisemmin heitä oli 23 170. Alle 29-vuotiaiden valmentautujien määrä oli vuoden aikana hieman lisääntynyt edellisvuoteen nähden. Heitä oli vuonna 2015 yhteensä 14 730, eli 530 henkilöä enemmän kuin vuonna 2014. Alle 25-vuotiaita nuoria valmentautujia oli vuonna 2014 yhteensä 11 560. Aikuisten valmentautujien työpajoilla on noussut: vuonna 2015 heitä oli yhteensä 10 290 valmentautujaa, kun vuonna 2013 määrä oli 8 180 valmentautujaa. Työpajahenkilöstön määrä on pysynyt lähes vakiintuneena viime vuodet (Kuva 5).

Kuva 5: Työpajojen työntekijät ja valmentautujat vuosina 2007–2015

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautujat AVI -alueen ja maakunnan mukaan vuosina 2007–2015

Valmentautujien määrät AVI-alueilla ja maakunnissa vaihtelevat vuositasona. Etelä-Suomen ja Länsi- ja Sisä-Suomen AVI-alueilla valmentautujien määrät ovat nousseet. Maakunnista erityisesti Kanta-Hämeessä, Uudella maalla ja Pohjamaalla valmentautujien määrät ovat lisääntyneet.

Taulukko 2: Työpajojen valmentautujat AVI-alueittain ja maakunnittain vuosina 2007–2015

AVI/ Maakunta	Ikäryhmä	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2014- 2015
				määrä							muutos %
Etelä-Suomi	yhteensä	3 170	3 649	4 057	5 000	6 065	5 766	6 122	6 669	7 937	19,0
	nuoret (<29)	2 511	2 666	3 215	3 883	3 987	4 380	4 652	4 788	5 152	7,6
Etelä-Karjala		260	228	424	601	865	755	864	973	1 154	18,6
Kanta-Häme		161	208	277	428	450	417	425	503	799	58,8
Kymenlaakso	yhteensä	816	801	822	954	1 146	1 331	1 276	1 246	1 336	7,2
Päijät-Häme		430	483	514	492	846	542	846	841	850	1,1
Uusimaa		1 503	1 929	2 020	2 525	2 758	2 721	2 711	3 106	3 798	22,3
Itä-Suomi	yhteensä	1 211	1 045	1 953	2 208	2 196	2 295	2 526	2 617	2 560	- 2,2
	nuoret (<29)	895	693	1 268	1 478	1 477	1 577	1 596	1 595	1 524	- 4,5
Etelä-Savo		393	321	446	502	415	573	563	485	572	17,9
Pohjois-Karjala	yhteensä	203	306	355	412	403	444	412	386	325	- 15,8
Pohjois-Savo		615	418	1 152	1 294	1 378	1 278	1 551	1 746	1 663	- 4,8
Lappi	yhteensä	1 312	2 327	2 225	1 766	1 754	2 315	1 950	1 432	1 900	32,7
	nuoret (<29)	380	688	959	724	800	872	931	696	933	34,1
Lappi	yhteensä	1 312	2 327	2 225	1 766	1 754	2 315	1 950	1 432	1 900	32,7
Lounais-Suomi	yhteensä	1 217	1 682	2 016	2 465	2 358	2 624	2 879	3 196	3 064	- 4,1
	nuoret (<29)	946	1 101	1 215	1 543	1 424	1 585	1 842	1 826	1 770	- 3,1
Satakunta	yhteensä	406	526	586	735	718	908	1 054	1 178	1 251	6,2
Varsinais-Suomi		811	1 156	1 430	1 730	1 640	1 716	1 825	2 018	1 813	- 10,2
Länsi-Sisä-Suomi	yhteensä	4 852	5 460	6 763	7 857	7 644	8 107	7 785	7 557	8 139	7,7
	nuoret (<29)	2 785	2 799	3 638	4 264	4 159	4 506	4 462	4 001	3 974	- 0,7
Etelä-Pohjanmaa		369	430	539	639	746	471	531	622	741	19,1
Keski-Pohjanmaa		346	330	572	666	657	939	693	883	939	6,3
Keski-Suomi	yhteensä	935	1 077	1 253	1 390	1 562	1 902	1 905	1 462	1 600	9,4
Pirkanmaa		2 303	2 811	3 467	4 042	3 667	3 698	3 682	3 687	3 733	1,2
Pohjanmaa		899	812	932	1 120	1 012	1 097	974	903	1 126	24,7
Pohjois Suomi	yhteensä	1 067	1 174	1 294	1 476	1 442	1 684	1 635	1 700	1 849	8,8
	nuoret (<29)	688	791	1 009	1 124	1 146	1 335	1 237	1 294	1 380	6,6
Kainuu	yhteensä	369	353	364	441	323	343	316	283	320	13,1
Pohjois-Pohjanmaa		698	821	930	1 035	1 119	1 341	1 319	1 417	1 529	7,9
Suomi yhteensä	yhteensä	12 829	15 337	40 648	20 772	21 459	22 791	22 897	23 171	25 449	9,8
	nuoret (<29)	8 205	8 738	11 304	13 016	12 993	14 255	14 720	14 200	14 733	3,8

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

3 Työpajojen valmentautujat vuonna 2015

Valmentautujat sukupuolen ja ikäryhmän mukaan

Suurin osa työpajojen valmentautujista on miehiä. Vuonna 2015 miehet muodostivat hieman yli 60 % kaikista työpajojen valmentautujista. Ikäryhmien välillä ei ollut suuria eroja. Suurin sukupuolten välinen jakauma oli 21-14-vuotiaiden ja 25-28-vuotiaiden ikäryhmässä. Eroa miesten ja naisten jakaumien välillä saat-
taa selittää se, että miesten työttömyys on valtakunnallisesti ollut korkeammalla tasolla kuin naisten. Lisäksi naisten koulutustaso on usein korkeampi kuin miesten.

Taulukko 3: Valmentautujien määrä sukupuolen ja ikäryhmän mukaan vuonna 2015

Ikä ryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	Miesten ja naisten osuus (%) vuonna 2015	
	määrä	osuus %	määrä	osuus %		Miehet	Naiset
nuoret yhteensä	8 953	(60,8)	5 780	(39,2)	14 733	60,8	39,2
alle 17 vuotta	252	(60,4)	165	(39,6)	417	60,4	39,6
17-20 vuotta	2 818	(57,1)	2 117	(42,9)	4 935	57,1	42,9
21-24 vuotta	3 893	(62,7)	2 316	(37,3)	6 209	62,7	37,3
25-28 vuotta	1 990	(62,7)	1 182	(37,3)	3 172	62,7	37,3
29-49 vuotta	3 789	(59,6)	2 567	(40,4)	6 356	59,6	40,4
yli 50 vuotta	2 387	(60,7)	1 546	(39,3)	3 933	60,7	39,3
Ei tietoa	286	(67,0)	141	(33,0)	427	67,0	33,0
yhteensä	15415	(60,6)	10034	(39,4)	25449	60,6	39,4

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautajat ikäryhmän, AVI-alueen ja maakunnan mukaan

Taulukossa 4 tarkastellaan valmentautujien jakautumista ikäryhmittäin eri AVI-alueilla ja maakunnissa. Eri-tyisesti Etelä- ja Pohjois-Suomen AVI-alueilla painottui vuonna 2015 nuorten, alle 29-vuotiaiden valmentautujien osuus. Etelä-Suomessa nuoria alle 29-vuotiaita valmentautujia oli 5 152 ja he muodostivat noin 65 prosenttia kaikista alueen valmentautujista. Pohjois-Suomessa nuoria alle 29-vuotiaita valmentautujia oli 1 380 ja he muodostivat noin 75 prosenttia. Vastaavasti Lapin ja Länsi- ja Sisä-Suomen AVI-alueilla nuorten ja aikuisten määrät olivat lähes yhtä suuret.

Taulukko 4: Valmentautujien määrät ikäryhmän, AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2015

AVI/ Maakunta	Alle 17 vuotta	17-20 vuotta	21-24 vuotta	25-28 vuotta	Nuoret <29 vuotta	29-49 vuotta	Yli 50 vuotta	ei tietoa	Yhteensä
	määrä (%)								
Etelä-Suomi	113 (1,4)	1 932 (24,3)	2 207 (27,8)	900 (11,3)	5 152 (64,9)	1 579 (19,9)	978 (12,3)	228 (2,9)	7 937 (100)
Etelä-Karjala	18	190	227	148	583	386	185	-	1 154
Kanta-Häme	2	82	165	112	361	279	159	-	799
Kymenlaakso	26	244	302	125	697	225	191	223	1 336
Päijät-Häme	5	231	415	105	756	70	24	-	850
Uusimaa	62	1 185	1 098	410	2 755	619	419	5	3 798
Itä-Suomi	58 (2,3)	521 (20,4)	613 (23,9)	332 (13,0)	1 524 (59,5)	621 (24,3)	406 (15,9)	9 (0,4)	2 560 (100)
Etelä-Savo	19	89	144	71	323	148	101	-	572
Pohjois-Karjala	14	122	123	44	303	10	3	9	325
Pohjois-Savo	25	310	346	217	898	463	302	-	1 663
Lappi	29 (1,5)	231 (12,2)	413 (21,7)	260 (13,7)	933 (49,1)	576 (30,3)	380 (20,0)	11 (0,6)	1 900 (100)
Lappi	29	231	413	260	933	576	380	11	1 900
Lounais-Suomi	62 (2,0)	631 (20,6)	726 (23,7)	351 (11,5)	1 770 (57,8)	726 (23,7)	427 (13,9)	141 (4,6)	3 064 (100)
Satakunta	18	253	355	167	793	296	150	12	1 251
Varsinais-Suomi	44	378	371	184	977	430	277	129	1 813
Länsi-Sisä-Suomi	120 (1,5)	1 124 (13,8)	1 664 (20,4)	1 066 (13,1)	3 974 (48,8)	2 546 (31,3)	1 583 (19,4)	36 (0,4)	8 139 (100)
Etelä-Pohjanmaa	7	162	205	105	479	174	88	-	741
Keski-Pohjanmaa	13	177	193	119	502	315	122	-	939
Keski-Suomi	53	197	374	251	875	433	284	8	1 600
Pirkanmaa	34	427	677	441	1 579	1 209	922	23	3 733
Pohjanmaa	13	161	215	150	539	415	167	5	1 126
Pohjois Suomi	35 (1,9)	496 (26,8)	586 (31,7)	263 (14,2)	1 380 (74,6)	308 (16,7)	159 (8,6)	2 (0,1)	1 849 (100)
Kainuu	14	68	65	40	187	84	49	-	320
Pohjois-Pohjanmaa	21	428	521	223	1 193	224	110	2	1 529
Suomi yhteensä	417 (1,6)	4 935 (19,4)	6 209 (24,4)	3 172 (12,5)	14 733 (57,9)	6 356 (25,0)	3 933 (15,5)	427 (1,7)	25 449 (100)

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautujat koulutustaustan ja AVI-alueen mukaan

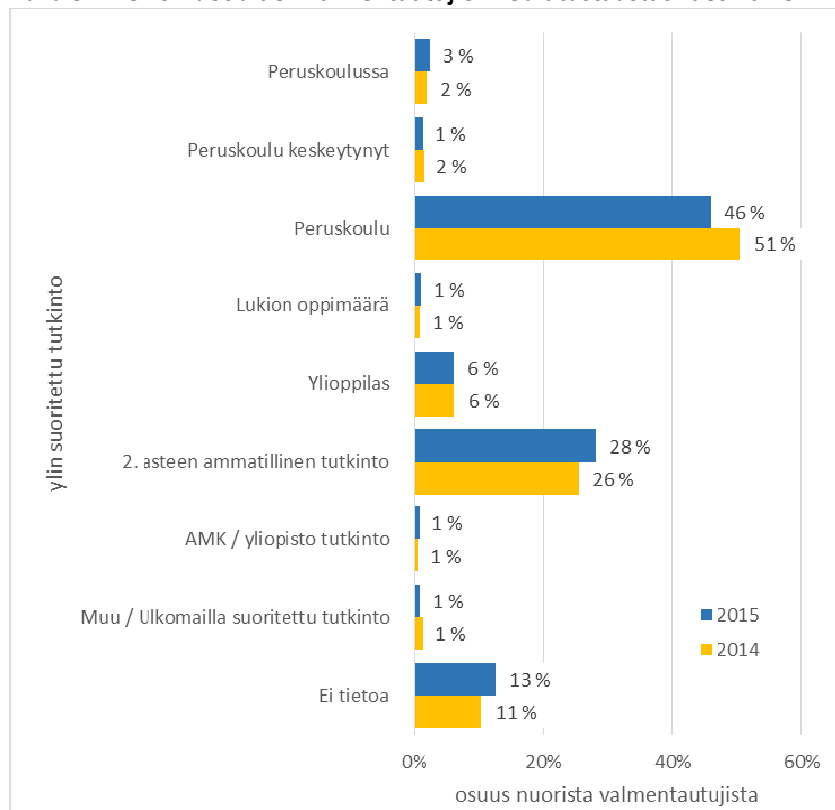
Suurin osa työpajojen valmentautujista oli vuonna 2015 pelkän peruskoulututkinnon varassa. Pelkkä peruskoulututkinto oli noin 46 prosentilla kaikista valmentautujista ja yli 50 prosentilla alle 29-vuotiaista nuorista (Taulukot 5 ja 6). Peruskoulututkinnon jälkeen valmentautujien toiseksi yleisin koulutustausta oli 2. asteen ammatillinen tutkinto. Tämä koulutustausta oli yli 28 prosentilla sekä kaikista valmentautujien että alle 29-vuotiaista. Huomioitavaa on, että suurelta osalta (12,7 %) valmentautujista puuttui edelleen tieto koulutuksesta.

Taulukko 5: Alle 29-vuotiaiden valmentautujien koulutustaustat AVI-alueittain vuonna 2015

AVI	Peruskoulussa	Peruskoulu keskeytynyt	Peruskoulu	Lukion oppimäärä	Ylioppilas	2. asteen ammatillinen tutkinto	AMK / yliopisto tutkinto	Muu / Ulkomailla suoritettu tutkinto	Ei tietoa	Yhteensä
	määrä									
Etelä-Suomi	177	94	2 307	49	375	1 354	30	48	718	5 152
Itä-Suomi	34	16	762	13	71	389	14	25	200	1 524
Lappi	15	13	265	3	42	173	3	4	415	933
Lounais-Suomi	41	10	922	10	98	531	12	9	137	1 770
Länsi-Sisä-Suomi	71	51	1 873	69	216	1 238	56	45	355	3 974
Pohjois-Suomi	42	9	655	14	132	472	8	6	42	1 380
Suomi määrä	380	193	6 784	158	934	4 157	123	137	1 867	14 733
yhteensä %	(2,6)	(1,3)	(46,0)	(1,1)	(6,3)	(28,2)	(0,8)	(0,9)	(12,7)	(100)

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Kuva 6: Alle 29-vuotiaiden valmentautujien koulutustaustat vuosina 2014 – 2015

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautajat äidinkielen ja AVI-alueen mukaan

Noin kuudella prosentilla (1 512) valmentautujista oli vuonna 2015 muu äidinkieli kuin suomi, ruotsi tai saame. Vieraskielisten määrä oli hieman kasvanut edellisestä vuodesta, jolloin vieraskielisiä oli 1 370. Erityisesti määrien kasvu oli kohdistunut Etelä- ja Lounais-Suomen AVI-alueille.

Suurin vieraskielisten valmentautujien kieliryhmä olivat venäjänkieliset. Muita suuria ryhmiä ovat arabian-, somalian- ja kurdinkieliset. Yhteensä työpajojen valmentautajat puhuvat noin 60 eri kieltä. (Taulukko 7).

Taulukko 6: Valmentautujien määrät äidinkielen ja AVI-alueen mukaan vuonna 2015

Äidinkieli	Etelä-Suomi	Itä-Suomi	Lappi	Lounais-Suomi	Länsi-Sisä-Suomi	Pohjois-Suomi	Kaikki yhteensä
	määrä (%)						
kotimaiset kielet	7 071 (89,1)	2 404 (93,9)	1 787 (94,1)	2 718 (88,7)	6 887 (84,6)	1 782 (96,4)	22 649 (89,0)
suomi	6 927	2 401	1 782	2 653	6 439	1 782	21 984
ruotsi	144	3	5	65	448	-	665
saame	-	-	-	-	-	-	-
vieräinen kielet	420 (5,3)	88 (3,4)	82 (4,3)	284 (9,3)	597 (7,3)	41 (2,2)	1 512 (5,9)
albania	12	-	1	14	14	-	41
arabia	21	6	9	60	67	7	170
kurdi	20	3	4	44	22	5	98
somali	38	5	5	22	65	-	135
thai	9	3	10	4	15	5	46
venäjä	113	20	12	37	67	7	256
vietnam	18	-	5	5	17	1	46
viro	27	3	2	17	11	-	60
muu	162	48	34	81	319	16	660
ei tietoa	446	68	31	62	655	26	1 288
yhteensä	7 937	2 560	1 900	3 064	8 139	1 849	25 449

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Muut kielet (61): acholi, afgaani, afrikans, amhara, antaria, assyri, azeri, baria, bosnia, bulgaria, burma, dari, dinka, edo, englanti, espanja, etiopia, farsi, filipino, fur, gagua, gambia, ghana, hollanti, islanti, italia, japani, jarai, karem, karen, kayah, kiina, kinuaruanda, kongo, kreikka, kroatia, lingala, moru, norja, nubia, pashto, persia, portugali, puola, pwo, ranska, romania, saksa, senegal, sinhali, slovakia, suahili, sudan, syyria, tagalog, taiwan, turkki, ukraina, unkari, visayan, wolof

Taulukko 7: Nuorten valmentautujien määrät äidinkielen ja AVI-alueen mukaan vuonna 2015

Äidinkieli	Etelä-Suomi	Itä-Suomi	Lappi	Lounais-Suomi	Länsi-Sisä-Suomi	Pohjois-Suomi	Kaikki yhteensä
	määrä (%)						
kotimaiset kielet	4 417 (85,7)	1 451 (95,2)	904 (96,9)	1 659 (93,7)	3 546 (89,2)	1 050 (76,1)	13 027 (88,4)
suomi	4 297	1 449	903	1 605	3 260	1 050	12 564
ruotsi	120	2	1	54	286	-	463
saame	-	-	-	-	-	-	-
vieräin kielet	170 (3,3)	37 (2,4)	11 (1,2)	83 (4,7)	148 (3,7)	20 (1,4)	469 (3,2)
albania	6	-	1	7	3	-	17
arabia	9	1	4	6	13	4	37
kurdi	12	2	1	21	4	3	43
somali	24	4	-	9	19	-	56
thai	7	-	1	-	1	1	10
venäjä	39	6	-	9	16	1	71
vietnam	9	-	-	2	6	-	17
viro	16	3	-	7	3	-	29
muu	48	21	4	22	83	11	189
ei tietoa	565	36	18	28	280	310	1 237
yhteensä	5 152	1 524	933	1 770	3 974	1 380	14 733

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautajat valmennusjaksojen keskimääräisen keston mukaan

Taulukossa 8 tarkastellaan valmentautujien valmennusjaksojen keskimääräisiä pituuksia kuukausina. Suurin osa (57 %) työpajojen valmennusjaksoista kesti vuonna 2015 yhteensä 1-6 kuukautta. Valmennusjaksot ovat lyhentyneet viime vuosien aikana. Vuonna 2013 yhteensä 1-6 kuukautta kestäneiden jaksosten osuus oli vielä 64 prosenttia. Yli kuusi kuukautta kestäneitä valmennusjaksoja oli vuonna 2015 yhteensä 6 986 eli 27,4 prosenttia kaikista jaksoista.

AVI -alueittain pisimmät valmennusjaksot sijoittuivat erityisesti Lapin ja Länsi- ja Sisä-Suomen alueille.

Taulukko 8: Työpajojen valmennusjaksojen keskimääräiset kestot kuukausina vuonna 2015

AVI	Alle 2 kk	2-3 kk	3-6 kk	6 kk - 1 v.	Yli 1 v.	Ei tietoa	Yhteensä
	määrä (%)						
Etelä-Suomi	2 326 (29,3)	795 (10,0)	1 995 (25,1)	1 337 (16,8)	661 (8,3)	823	7 937
Itä-Suomi	492 (19,2)	480 (18,8)	536 (20,9)	492 (19,2)	115 (4,5)	445	2 560
Lappi	298 (15,7)	230 (12,1)	332 (17,5)	489 (25,7)	398 (20,9)	153	1 900
Lounais-Suomi	871 (28,4)	456 (14,9)	783 (25,6)	506 (16,5)	218 (7,1)	230	3 064
Länsi-Sisä-Suomi	1 136 (14,0)	953 (11,7)	1 641 (20,2)	1 604 (19,7)	816 (10,0)	1 989	8 139
Pohjois-Suomi	392 (21,2)	283 (15,3)	477 (25,8)	285 (15,4)	65 (3,5)	347	1 849
Suomi yhteensä	5 515 (21,7)	3 197 (12,6)	5 764 (22,6)	4 713 (18,5)	2 273 (8,9)	3 987	25 449

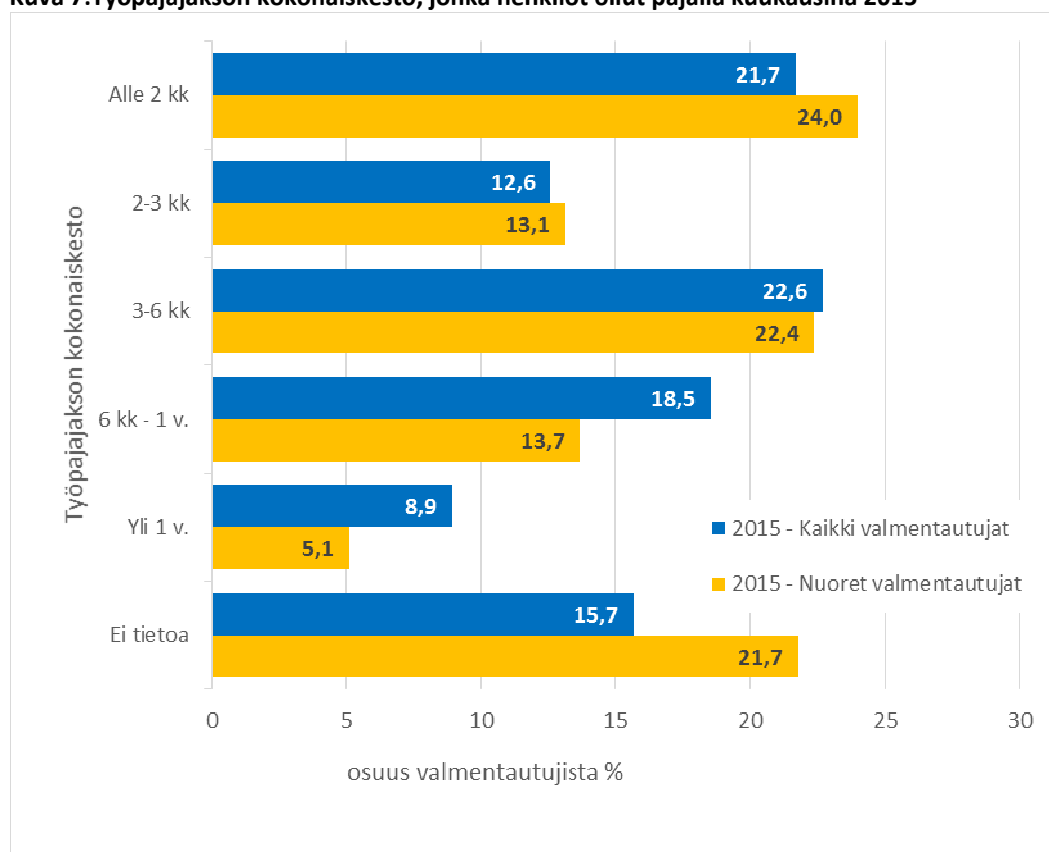
Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 9: Työpajojen valmennusjaksojen keskimääräiset kestot kuukausina vuonna 2015 Nuoret valmentautajat

AVI	Alle 2 kk	2-3 kk	3-6 kk	6 kk - 1 v.	Yli 1 v.	Ei tietoa	Yhteensä
	määrä (%)						
Etelä-Suomi	1 553 (30,1)	579 (11,2)	1 404 (27,3)	746 (14,5)	208 (4,0)	662	5 152
Itä-Suomi	370 (24,3)	304 (19,9)	305 (20,0)	207 (13,6)	39 (2,6)	299	1 524
Lappi	193 (20,7)	146 (15,6)	170 (18,2)	173 (18,5)	135 (14,5)	116	933
Lounais-Suomi	589 (33,3)	276 (15,6)	442 (25,0)	261 (14,7)	88 (5,0)	114	1 770
Länsi-Sisä-Suomi	609 (15,3)	461 (11,6)	718 (18,1)	510 (12,8)	250 (6,3)	1 426	3 974
Pohjois Suomi	217 (15,7)	167 (12,1)	255 (18,5)	116 (8,4)	38 (2,8)	587	1 380
Suomi yhteensä	3 531 (24,0)	1 933 (13,1)	3 294 (22,4)	2 013 (13,7)	758 (5,1)	3 204	14 733

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Kuva 7: Työpajakajon kokonaiskesto, jonka henkilöt ollut pajalla kuukausina 2015

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautajat ohjaavan tahon ja ikäryhmän mukaan

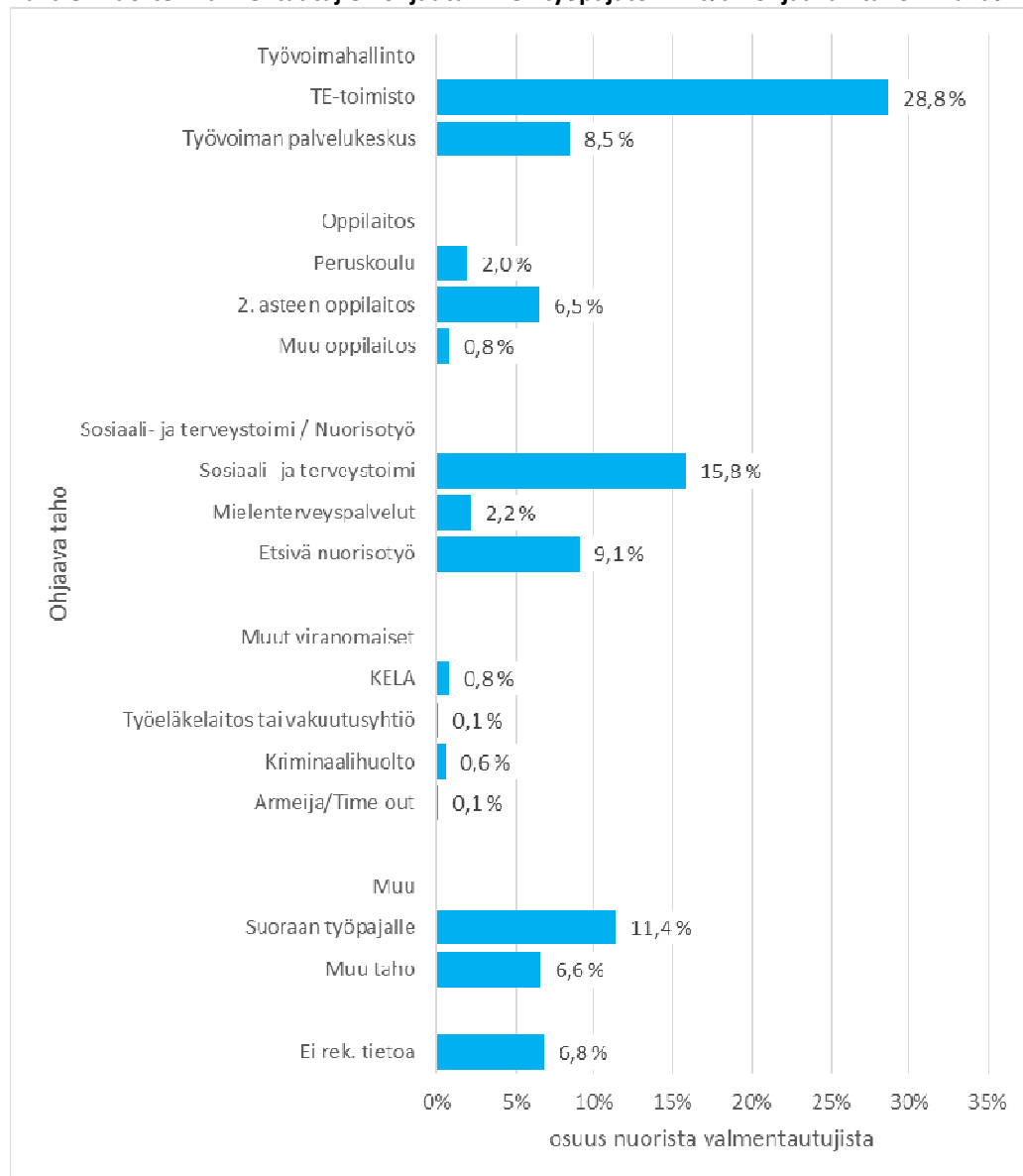
Valmentautajat tulevat tyypillisesti pajoille jonkun ohjaavan tahon lähettämänä. Sekä aikuisten että alle 29-vuotiaiden valmentautujien ryhmissä merkittävin työpajoille ohjaava taho oli vuonna 2015 työhallinto. Toiseksi yleisin ohjaavataho sekä aikuisten että nuorten osalta oli kunnan sosiaali- ja terveystoimi ja nuorisotyö. Kummassakin ikäryhmässä kuntien kautta pajoille ohjautuneet valmentautajat muodostivat noin neljänneksen. Valmentautujia tuli pajoille runsaasti myös oma-aloitteisesti. (Taulukko 9).

Taulukko 10: Nuorten valmentautujien ohjautuminen työpajatoimintaan ohjaavan tahon mukaan vuosina 2014 – 2015

Ohjaava taho		2014		2015	
		määrä	osuus	määrä	osuus
Työvoimahallinto	TE-toimisto	4 564	32,1	4 237	28,8
	Työvoiman palvelukeskus	1 282	9,0	1 249	8,5
	Yhteensä	5 846	41,2	5 486	37,2
Oppilaitos	Peruskoulu	332	2,3	291	2,0
	2. asteen oppilaitos	1 011	7,1	955	6,5
	Muu oppilaitos	137	1,0	121	0,8
	Yhteensä	1 480	10,4	1 367	9,3
Sosiaali- ja terveystoimi / Nuorisotyö	Sosiaali- ja terveystoimi	2 124	15,0	2 326	15,8
	Mielenterveyspalvelut	304	2,1	319	2,2
	Etsivä nuorisotyö	1 224	8,6	1 343	9,1
	Yhteensä	3 652	25,7	3 988	27,1
Muut viranomaiset	KELA	138	1,0	118	0,8
	Työeläkelaitos tai vakuutusyhtiö	8	0,1	19	0,1
	Kriminaalihuolto	64	0,5	87	0,6
	Armeija/Time out	27	0,2	16	0,1
	Yhteensä	237	1,7	240	1,6
Muu	Suoraan työpajalle (mm. itse, kavereiden- tai sukulaisen yhteydenotto)	1 470	10,4	1 676	11,4
	Muu taho	896	6,3	971	6,6
	Yhteensä	2 985	21,0	2 647	18,0
Ei rek. tietoa		619	4,4	1 005	6,8
Yhteensä		14 200	100,0	14 733	100,0

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Kuva 8: Nuorten valmentautujien ohjautuminen työpajatoimintaan ohjaavan tahon mukaan vuonna 2015

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautajat ohjaavan tahon ja AVI-alueen mukaan

AVI-alueittain tarkasteltuna työhallinnon kautta pajalle ohjautuminen oli vuonna 2015 suhteellisesti pienintä Lapin ja Pohjois-Suomen AVI-alueilla. Lapin AVI-alueella työhallinnon kautta tulleet muodostivat noin 32 prosenttia (460) kaikista valmentautujista. Pohjois-Suomen AVI alueella työhallinnon kautta tulleiden osuus oli vastaavasti 34 prosenttia (580). Työhallinnon kautta tulleiden valmentautujien määrä oli suurinta Etelä-Suomen AVI-alueella.

Huomioitavaa on myös, että erityisesti Itä-Suomen AVI-alueella sosiaali- ja terveystoimen tai nuorisotoimen kautta tulleet valmentautajat muodostivat suuremman ryhmän kuin työhallinnon kautta tulleet. (Taulukko 10).

Taulukko 11: Valmentautujien ohjautuminen työpajatoimintaan ohjaavan tahon ja AVI-alueen mukaan vuonna 2015 (nuoret alle 29-vuotta).

Ohjaava taho		Etelä-Suomi	Itä-Suomi	Lappi	Lounais-Suomi	Länsi-Sisä-Suomi	Pohjois-Suomi	Suomi yhteensä	
		määrä							osuus %
Työvoimahallinto	TE-toimisto	1 969	293	119	647	887	322	4 237	29 %
	Työvoiman palvelukeskus	575	117	47	86	309	115	1 249	8 %
	Yhteensä	2 544	410	166	733	1 196	437	5 486	37 %
Oppilaitos	Peruskoulu	71	22	13	48	105	32	291	2 %
	2. asteen oppilaitos	235	126	68	105	341	80	955	6 %
	Muu oppilaitos	30	19	12	24	25	11	121	1 %
	Yhteensä	336	167	93	177	471	123	1 367	9 %
Sosiaali- ja terveystoimi / Nuorisotyö	Sosiaali- ja terveystoimi	370	334	200	340	784	298	2 326	16 %
	Mielenterveyspalvelut	70	52	31	8	117	41	319	2 %
	Etsivä nuorisotyö	376	102	56	164	502	143	1 343	9 %
	Yhteensä	816	488	287	512	1 403	482	3 988	27 %
Muut viranomaiset	KELA	52	5	5	-	26	30	118	1 %
	Työeläkelaitos tai vakuutusyhtiö	4	2	1	6	6	-	19	0 %
	Kriminaalihuolto	15	4	5	10	50	3	87	1 %
	Armeija/Time out	1	-	-	1	10	4	16	0 %
	Yhteensä	72	11	11	17	92	37	240	2 %
Muu	Suoraan työpajalle (mm. itse, kavereiden- tai sukulaisen yhteydenotto)	548	368	39	181	431	109	1 676	11 %
	Muu taho	267	57	2	137	322	186	971	7 %
	Ei rek. tietoa	569	23	335	13	59	6	1 005	7 %
Yhteensä		5 152	1 524	933	1 770	3 974	1 380	14 733	100 %

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautajat ohjaavan tahon toimenpiteiden mukaan vuosina 2013, 2014 ja 2015

Valmentautajat ovat työpajoilla pääsääntöisesti ohjaavan tahon toimenpiteessä. Vuonna 2015 noin 46 prosenttia (11 818) työpajoilla olleista valmentautujista oli kunnan tai työhallinnon kuntouttavassa työtoiminnassa. Kuntouttavassa työtoiminnassa olevien osuus on viime vuosien aikana kasvanut ja ohittanut työkokeiluissa olleiden määrän. Tämä hyvin merkittävä muutos voi osittain liittyä muita toimenpiteitä koskevien säädösten tiukentumiseen.

Toiseksi yleisin työpajoilla toteutettava toimenpide oli työkokeilu. Vuonna 2015 noin 29 prosenttia (7 375) kaikista työpajojen valmentautujista oli työkokeilussa. Kuntouttavan työtoiminnan ja työkokeilun lisäksi myös palkkatuella olleiden valmentautujien määrä on laskenut vuonna 2015. Sen piirissä oli yhteensä 2 621 henkilöä.

Taulukko 12: Valmentautajat lähettävän tahon toimenpiteiden mukaan vuosina 2013, 2014 ja 2015*

Toimenpide		2015		2014		2013	
		Yhteensä	Nuoria	Yhteensä	Nuoria	Yhteensä	Nuoria
		määrä					
Kaikki valmentautajat (N)		25 449	14 733	23 171	14 200	22 897	14 720
Työhallinto	Työkokeilussa (ent. Työharjoittelu)	7 375	5 280	6 526	4 863	7 008	5 192
	Töissä palkkatuella/työsuhteessa	2 621	1 142	3 306	1 583	2 989	1 358
	Työvoimapoliittisessa koulutuksessa	639	338	587	345	564	356
	Työhönvalmennuksessa	1 754	1 107	1 245	773	326	180
Kunnan ja työhallinnon palvelut		11 818	5 733	8 431	4 249	6 034	3 238
Maahanmuuttajan kotoutumistoimenpiteessä		85	37	51	24	75	28
Kunnan palvelut	Sosiaalitoimen ennalta ehkäisevässä tukitoimessa	1 038	640	1 001	614	879	479
	Kehitysvammaisten päivätoiminnassa	223	60	244	78	265	72
	Sosiaalisessa kuntoutuksessa ¹⁾	832	301	-	-	-	-
KELA	Kuntoutustarveselvityksessä	67	36	35	12	120	37
	Vajaakuntoisten ammatillisessa koulutuksessa	4	2	6	6	-	-
	Avomuotoisessa työhönvalmennuksessa	349	264	35	17	160	49
	Mielenterveyskuntoutujien työhönvalmennuksessa	461	147	542	199	527	193
	Vajaakuntoisten työhönvalmennuksessa	15	6	7	7	73	22
Koulutuspalvelut (Kunta /Valtio/ Oppilaitos/Työpaja)	Peruskoulussa (sisältää joustavan perusopetuksen) (kunta)	247	244	187	187	261	234
	Peruskoulun TET-jaksolla (kunta) 2)	-	-	147	146	136	131
	Pajakoulussa (kunta/oppilaitos)	137	131	154	153	201	195
	Oppisopimuksella (kunta/valtio)	243	225	217	148	202	147
	Ammatillisessa koulutuksessa (oppilaitos)	540	481	1 066	951	1 083	950
	Ammatillisessa erityisopetuksessa (oppilaitos)	39	36	201	170	204	201
	Lukiossa (oppilaitos)	48	47	21	20	7	7
	Tuotantokoulussa 1)	88	65	-	-	-	-
	Työssäoppimisjaksolla (opiskelijoiden harjoittelujakso) 1)	904	611	-	-	-	-
Muut tahot	Palveluohjauksessa (ohjattu muualle kuin työpajalle)	2 105	1 645	2 096	1 362	3 431	2 474
	Siviilipalveluksessa (valtio)	13	13	34	16	9	9
	Työ- ja toimintakyvyn arvioinnissa (eri tahoja)	370	278	467	192	691	402
	(Nuorten-) kesätyössä 1)	392	386	-	-	-	-
	Jossakin muussa toimenpiteessä	2 208	1 258	3 345	2 345	3 314	1 852

1) Kysytty vuonna 2015 alkaen

2) ei kysytty vuonna 2015

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

*kysymyksessä useita vastausvaihtoehtoja

Valmentautujien sijoittuminen työpajajakson aikana tai sen jälkeen

Valmentautujien sijoittuminen työpajajakson aikana ja jälkeen positiiviseen palveluun kuten koulutukseen, työelämään, edelleen työpajalle, muuhun palveluun tai muualle (esim. armeija, perhevapaa) on merkittävä työpajojen vaikuttavuutta mittaava muuttuja.

Vuonna 2015 kaikista valmentautujista suurin osa (30 %) sijoittui valmennusjakson jälkeen edelleen työpajalle. Aikuisten osalta lukema oli jopa 40 prosenttia ja alle 29-vuotiaiden osalta 27 prosenttia.

Koulutukseen sijoittuneiden määrä on noussut edellisvuosiin nähden. Kaikista valmentautujista yhteensä 21 prosenttia sijoittui koulutukseen. Nuorista 28 prosenttia oli valmennusjakson jälkeen sijoittunut koulutukseen. (Taulukko 12).

Työttömäksi sijoittui kaikista työpajojen valmentautujista yhteensä 3 306 henkilöä (25 %). Aikuisten osalta työttömyys oli hieman todennäköisempää kuin alle 29-vuotiaiden.

Tieto sijoittumisesta puuttui yhteensä 4 554 (17,8 %) valmentautujalta.

Taulukko 13: Valmentautujien sijoittumiset työpajajakson jälkeen vuonna 2015

Sijoittuminen	Kaikki valmentautijat		Nuoret valmentautijat	
	määrä	osuus	määrä	osuus
Koulutukseen	2 791	21 %	2 249	28 %
Työelämään	1 900	15 %	1 196	15 %
Muuhun ohjattuun toimenpiteeseen	2 439	19 %	1 214	15 %
Työttömäksi	3 306	25 %	1 736	22 %
Muualle (esim. armeija, perhevapaa tms.)	1 345	10 %	810	10 %
Erotettu työpajalta / Keskeyttänyt työpajajakson	1 315	10 %	797	10 %
Välisumma: sijoittuminen jakson jälkeen	13 096	100 %	8 002	100 %
Edelleen työpajalla	7 691		3 967	
Ei aloittanut	108		88	
Ei tietoa	4 554		2 670	
Työpajalla valmentautujia	25 449		14 733	

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

4 Työpajojen henkilöstö

Pitkäjänteisen ja tuloksekkaan työpajatoiminnan edellytys on ammatillisesti osaava henkilökunta. Pitkäjänteinen työskentely edellyttää, että enemmistö työpajan henkilöstöstä on vakinaisia työntekijöitä ja että heillä on mahdollisuus suunnitella toiminnan sisältöjä. Moniammatillisen verkoston luominen ja ylläpito edellyttävät vakinaisia työntekijöitä toimiakseen tehokkaasti.

Työpajojen henkilöstön koulutustaustat

Työpajoilla työskenteli vuonna 2015 yhteensä 2 063 henkilöä. Tämä on 227 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2014. Noin 46 prosentilla työpajojen henkilöstöstä oli korkea-asteen tutkinto. Yksilövalmentajista lähes 75 prosentilla oli joko AMK- tai yliopistotutkinto. Työvalmentajilla pääasiainen koulutus oli vastaavasti 2. asteen ammatillinen tutkinto (67 %). Henkilöstön koulutustaustoissa ei ole tapahtunut juurikaan muutoksia verrattuna vuoteen 2014.

Taulukko 14: Työpajojen henkilöstön koulutustausta vuonna 2015

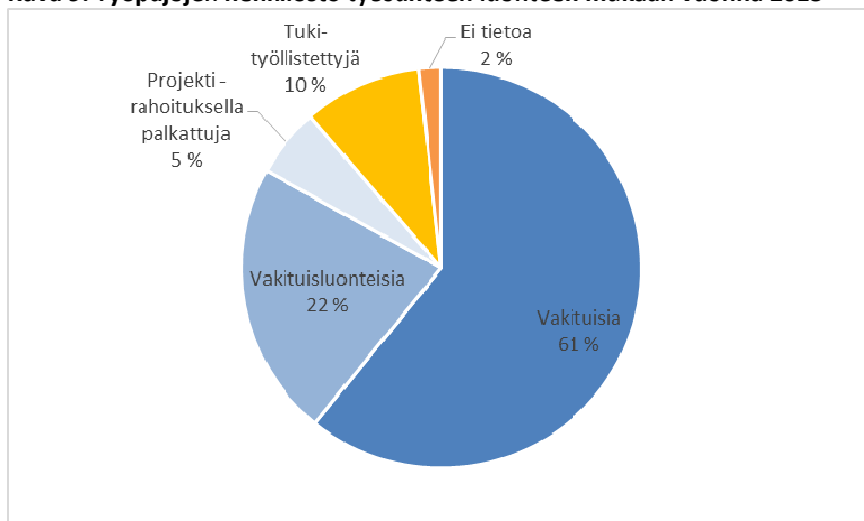
Työtehtävä	Yliopisto	Ylempi AMK	AMK	Yliopisto / AMK	2. aste		Ei amm. koulutus		Muu	Ei tietoa	Yhteensä	
	määrä	määrä	määrä	%	määrä	%	määrä	%	määrä	määrä	määrä	%
Valmentajat	114	49	513	44 %	794	52 %	31	2 %	26	2	1 528	100 %
Työvalmentaja	36	15	180	25 %	652	70 %	29	3 %	18	2	931	100 %
Yksilövalmentaja	66	30	241	76 %	96	22 %	2	0 %	6	-	440	100 %
Etsivä nuorisotyöntekijä	12	4	93	69 %	47	30 %	-	-	2	-	158	100 %
Hallintotehtävät	73	20	110	67 %	96	32 %	2	1 %	3	-	303	100 %
Johto	51	16	56	73 %	43	25 %	1	1 %	2	-	168	100 %
Kehittäminen ja suunnittelu	16	3	26	72 %	17	28 %	-	-	-	-	62	100 %
Muut hallinnon tehtävät	6	1	28	48 %	36	49 %	1	1 %	1	-	73	100 %
Muu	18	9	36	27 %	104	45 %	40	17 %	23	3	233	100 %
Yhteensä	204	78	659	46 %	993	48 %	73	4 %	52	5	2 063	100 %

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Työpajojen henkilöstön työsuhteet

Vuonna 2015 työpajojen henkilöstöstä yhteensä 83 prosenttia oli vakituisessa tai vakituissuhteisessa työsuhteessa. Vakituissuhteiseksi työksi määritellään toistaiseksi voimassaolevat työsuhteet, yli kaksi vuotta työpajalla työskennelleet, AVI:n myöntämällä valtionavustuksella palkatut ja opetus- ja kulttuuriministeriön etsivän nuorisotyön valtionavustuksella palkatut työntekijät. Vakituisessa tai vakituissuhteisessa työsuhteessa olevien määrä on kasvanut viime vuosina (Kuva 6).

Kuva 9: Työpajojen henkilöstö työsuhteen luonteen mukaan vuonna 2015

(n=1858 työntekijät, htv)

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

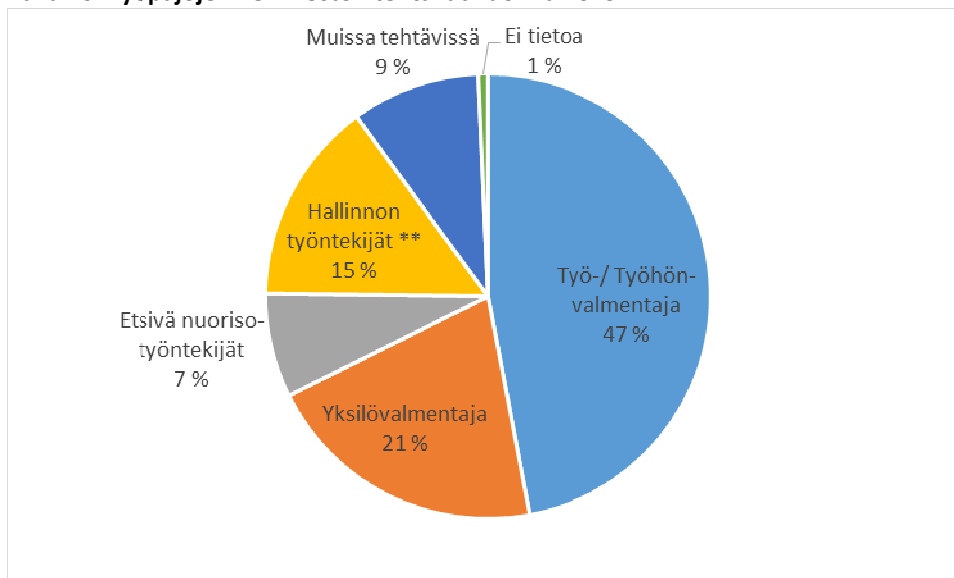
Taulukko 15: Henkilöstön määrä vuosina 2013 - 2015 henkilötyövuosina (htv)

Työsuhte	2013		2014		2015	
	määrä (htv)	osuus %	määrä (htv)	osuus %	määrä (htv)	osuus %
Vakituisia/ vakituissuhteisia	1348	72 %	1484	79 %	1544	83 %
Vakituisia	na.	na.	1025	55 %	1132	61 %
Vakituissuhteisia	na.	na.	459	25 %	412	22 %
Projektirahoituksella palkattuja	189	10 %	105	6 %	103	6 %
Tuki-työllistettyjä	249	13 %	236	13 %	178	10 %
Ei tietoa	80	4 %	46	2 %	34	2 %
Yhteensä	1866	100 %	1872	100 %	1858	100 %

Työpajojen henkilöstön tehtävät

Työpajojen 1 866 työntekijästä (htv) noin 76 prosenttia työskenteli vuonna 2015 joko työ-/ työhönvalmentajana, yksilövalmentajana tai etsivänä nuorisotyöntekijänä. Hallinnollisissa tehtävissä toimi noin 15 prosenttia henkilöstöstä, määrä on pysynyt samana edellisvuosiin nähden.

Kuva 10: Työpajojen henkilöstön tehtävät vuonna 2015*

(n=1858 työntekijät, htv)

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

*htv. tulokset eivät ole suoraan verrattavissa seuraavien taulukoiden kanssa, koska niissä on kysytty henkilötyövuosien sijaan henkilöstömääriä

**sis. Kehittämis- ja suunnittelutehtävät/ työpajojen johtotehtävät

Taulukko 16: Työpajojen henkilöstön tehtävät vuosina 2014 – 2015*

Työntehtävä	2014		2015	
	määrä	osuus %	määrä	osuus %
Työ-/ Työhön-valmentaja	886	47,3	874	47,0 %
Yksilövalmentaja	391	20,9	383	20,6 %
Etsivä nuorisotyöntekijät	154	8,2	141	7,6 %
Hallinnon työntekijät **	273	14,6	274	14,7 %
Muissa tehtävissä	164	8,8	174	9,3 %
Ei tietoa	4	0,2	13	0,7 %
Yhteensä	1 872	100	1 858	100

*htv. tulokset eivät ole suoraan verrattavissa toisen taulukoiden kanssa, koska niissä on kysytty henkilötyövuosien sijaan henkilöstömääriä

**sis. Kehittämis- ja suunnittelutehtävät/ työpajojen johtotehtävät

5 Työpajojen hallinto ja organisoituminen vuonna 2015

Työpajojen organisaatiomuoto

Työpajat voivat olla hallinnollisesti kunnallisia, seutukunnallisia tai kuntayhtymän, säätiön, yhdistyksen tai jonkun muun tahon ylläpitämiä. Vuonna 2015 noin 60,5 prosenttia oli yksittäisten kuntien ylläpitämiä. Kaiken kaikkiaan kunnallinen organisaatiomuoto oli 68,5 prosentilla työpajoista. Rekisteröityjen yhdistysten tai järjestöjen ylläpitämiä oli noin 16,5 prosenttia ja säätiöiden noin 10,5 prosenttia kaikista työpajoista.

Taulukko 17: Työpajojen organisaatiomuodot vuonna 2015

Organisaatiomuoto	Työpajat	
	määrä	osuus %
Kunnallinen organisaatiomuoto	137	68,5
Kunta	121	60,5
Seutukunta	10	5,0
Kunta-/Koulutuskuntayhtymä	6	3,0
Rekisteröity yhdistys/järjestö	33	16,5
Säätiö	21	10,5
Yritys/ Osakeyhtiö	5	2,5
Muu	4	2,0
Ei tietoa	-	-
Yhteensä	200	100

Lähde: OKM/TPY, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 18: Työpajojen organisaatiomuodot vuonna 2015

Organisaatiomuoto	Työpajat		Valmentautajat			organisaatioiden koko			
	määrä	osuus %	määrä	osuus %	keskimäärä / työpaja	pieni (< 10 työntekijää)	keskisuuri (10 - 29 työntekijää)	suuri (yli 29 työntekijää)	ei tietoa
Kunnallinen organisaatiomuoto	137	68,5	11 630	45,7	84,9	108	24	4	1
Kunta	121	60,5	9 955	39,1	82,3	98	19	3	1
Seutukunta	10	5,0	856	3,4	85,6	6	4	-	-
Kunta-/Koulutuskuntayhtymä	6	3,0	819	3,2	136,5	4	1	1	-
Rekisteröity yhdistys/järjestö	33	16,5	4 273	16,8	129,5	21	11	1	-
Säätiö	21	10,5	9 130	35,9	434,8	5	6	10	-
Yritys/ Osakeyhtiö	5	2,5	317	1,2	63,4	2	2	-	1
Muu	4	2,0	99	0,4	24,8	4	-	-	-
Ei tietoa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	200	100	25 449	100	127	140	43	15	2

Lähde: OKM/TPY, Valtakunnallinen työpajakysely

Työpajojen valmennusyksiköt

Työpajojen erilaisissa valmennusyksiköissä toteutetaan hyvin monen tyyppisille toimialoille sijoittuvia työtehtäviä. Vuonna 2015 yleisin valmennusyksikön toimiala oli puu- ja rakennusala. Siihen liittyviä yksiköitä oli 68 prosentilla työpajoista. Myös tekstiilipuoleen, kiinteistöhuoltoon ja siivouksen keskittyvät yksiköt olivat yleisiä. Noin puolella pajoista oli myös erillinen starttivalmennusyksikkö.

Taulukko 19: Työpajojen valmennusyksiköt vuosina 2014 – 2015*

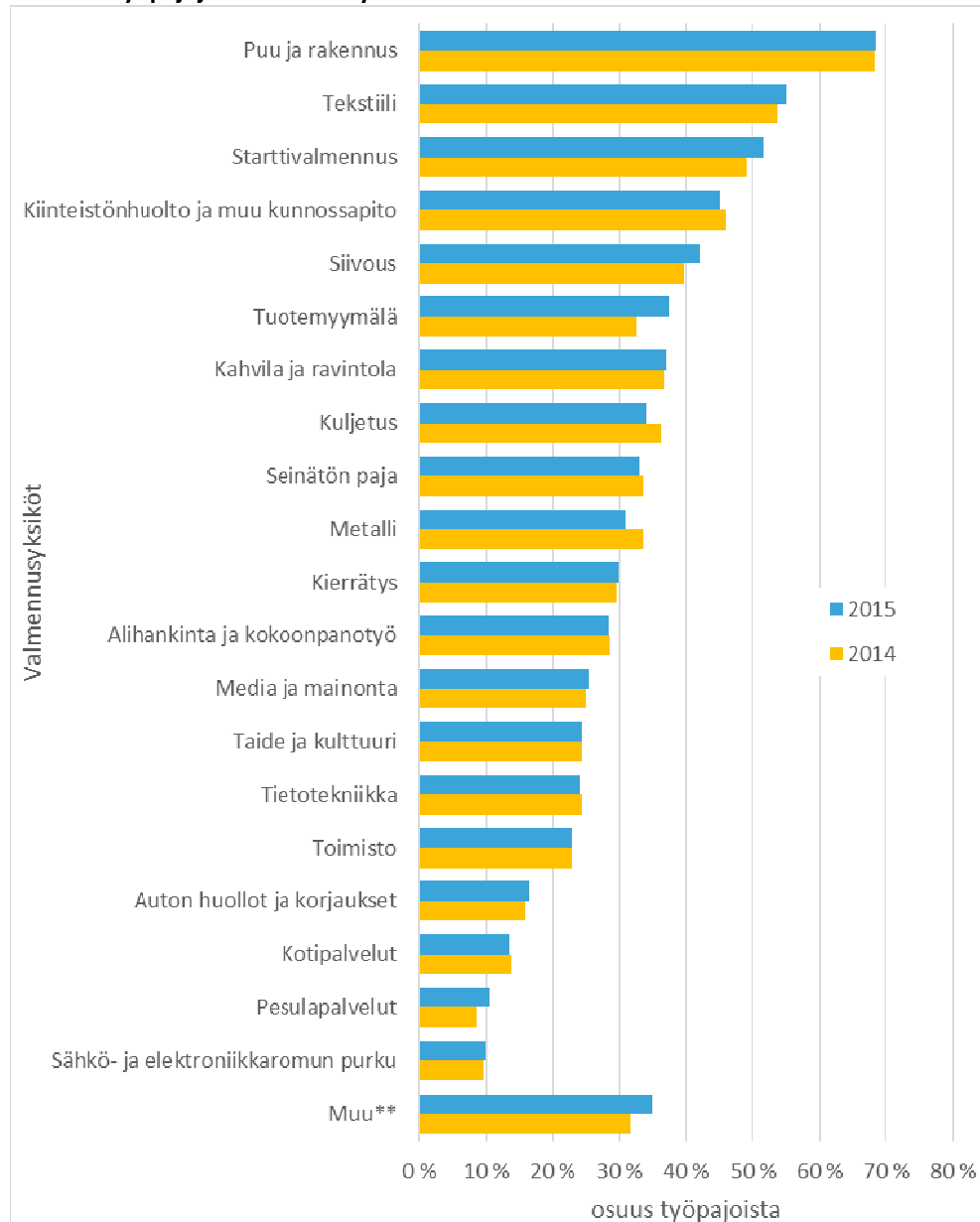
Valmennusyksiköt	2015		2014	
	määrä	osuus %	määrä	osuus %
Työpajat	200	100 %	196	100 %
Puu ja rakennus	137	69 %	134	68 %
Tekstiili	110	55 %	105	54 %
Starttivalmennus (matalan kynnyksen palvelut)	103	52 %	96	49 %
Kiinteistöhuolto ja muu kunnossapito	90	45 %	90	46 %
Siivous	84	42 %	78	40 %
Tuotemyymälä	75	38 %	64	33 %
Kahvila ja ravintola	74	37 %	72	37 %
Kuljetus	68	34 %	71	36 %
Seinätön paja	66	33 %	66	34 %
Metalli	62	31 %	66	34 %
Kierrätys	60	30 %	58	30 %
Alihankinta ja kokoonpanotyo	57	29 %	56	29 %
Media ja mainonta	51	26 %	49	25 %
Taide ja kulttuuri	49	25 %	48	24 %
Tietotekniikka	48	24 %	48	24 %
Toimisto	46	23 %	45	23 %
Auton huollot ja korjaukset	33	17 %	31	16 %
Kotipalvelut	27	14 %	27	14 %
Pesulapalvelut	21	11 %	17	9 %
Sähkö- ja elektroniikkaromun purku	20	10 %	19	10 %
Muu**	70	35 %	62	32 %

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

*useita vastausvaihtoehtoja

** Muu, esim.: keittiö, kirpputori, pienkonekorjaamo, audio, video, bändi

Kuva 11: Työpajojen valmennusyksiköt vuosina 2014 – 2015*

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

*useita vastausvaihtoehtoja

** Muu, esim.: keittiö, kirpputori, pienkonekorjaamo, audio, video, bändi

Työpajojen toimintamenetelmät ja palvelut

Nuorten työpajatoiminta sijoittuu julkisen sektorin palvelukokonaisuudessa sosiaalialan palvelujen ja avoimien koulutus- ja työmarkkinoiden välimaastoon ja on monialaista ja moniammatillista toimintaa.

Työpajat valmentavat, kouluttavat ja kuntouttavat. Yleisin toimintamenetelmä on valmennus. Valmennus työpajalla noudattaa kasvatuksellisia ja pedagogisia periaatteita. Työn sisällöt vaihtelevat, sillä toiminnalla pyritään vastaamaan valmentautujan palvelutarpeisiin hänen tilanteensa mukaisesti. Valmennuksen erityispiirteitä ovat valmentautujalähtöisyyden lisäksi yhteisöllisyyden rakentaminen, sosiaalinen vahvistaminen sekä joustavuus.

Vuonna 2015 noin 98 prosenttia työpajoista kertoi tarjoavansa valmennuspalvelunaan yksilövalmennusta. Työvalmennusta tarjosi hieman pienempi määrä eli 89 prosenttia työpajoista ja ryhmävalmennusta 84 prosenttia.

Matalankynnyksen palveluista yleisin oli starttivalmennus, jota tarjosi vuonna noin 57 prosenttia työpajoista. Etsivän nuorisotyön palveluita oli työpajapalveluna 55 prosentilla työpajoista. Vaikka työpajalla ei omaa etsivän nuorisotyön palvelua olisikaan, on yhteistyö kuitenkin usein näiden välillä hyvin tiivistä.

Työpajojen valmennusjaksoihin kuuluu olennaisesti yksilöllisen valmennussuunnitelman tekeminen ja siinä asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointi. Lähes kaikki pajat ilmoittivat henkilökohtaisten suunnitelmien kuuluvan valmennusjaksoon. Vajaa työpajoista 91 prosenttia ilmoitti myös, että valmentautuja pääsee itse osallistumaan sekä valmennusjaksonsa suunnitteluun että työpajajakson arviointiin. Avoimien vastausten perusteella valmentautujien keskeisimpiä väyliä vaikuttaa pajan toimintaan olivat mm. valmennusjakson lopussa toteutettavat palautekyselyt ja –keskustelut sekä joillakin pajoilla tasaisin väliajoin järjestettävät yhteispalavereilla. Muutamalla pajalla oli myös käytössä ns. pajaparlamentti, jonka kautta valmentautujien ääni kyettiin nostamaan esiin.

Taulukko 20: Työpajojen toimintamentelmät ja palvelut vuonna 2015*

Palvelut / Menetelmät	määrä	%
Työpajat	200	100 %
Valmennuspalvelut / Menetelmät		
Yksilövalmennus	195	98 %
Työvalmennus	177	89 %
Ryhmävalmennus	168	84 %
Työhönvalmennus	118	59 %
Kuntouttava valmennus (mm. mielenterveyskuntoutujien työhönvalmennus)	91	46 %
Työpajan matalan kynnyksen palvelut ja pajajakson aloitukseen liittyvät toimintamuodot		
Etsivä nuorisotyö (Työpajan palveluna)	109	55 %
Työ- ja toimintakyvyn/kuntoutustarpeen arviointi	98	49 %
Starttivalmennus (matalan kynnyksen palveluna)	114	57 %
Starttijakso (kartoittava starttivalmennusta lyhempi pajan aloitusjakso)	64	32 %
Maahanmuuttajien kotouttaminen	25	13 %
Yksilölliset suunnitelmat ja arvioinnit		
Henkilökohtainen suunnitelma työpajajaksolle	196	98 %
Henkilökohtainen jatkosuunnitelma työpajajakson jälkeen	165	83 %
Valmentautujien osallistuminen oman työpajajakson arviointiin	181	91 %
Valmentautujien valmennuspäiväkirja/portfolio/ työmaapäiväkirja	89	45 %
Yhteistyö oppilaitosten ja yritysten kanssa		
Työpaikkatutustumiset ja yritysvierailut	176	88 %
Seinätön valmennus	92	46 %
Tutustumiset oppilaitoksiin	172	86 %
Osallistujien sijoittaminen työpajan ulkopuolisiin työpaikkoihin (työpajajakson aikana)	110	55 %
Hyvinvointi ja terveys		
Terveys- ravinto- ja liikuntakasvatus	177	89 %
Ehkäisevä päihdetyö	148	74 %
Muut (esim. terveyshoitajan päivystysaika työpajalla), erittele alla	75	38 %
Erilliset tukipalvelut		
Korttikurssit (esim. hygieniapassi, tulityökurssi, tieturva)	123	62 %
Tietotekniikan opetus	77	39 %
Muut erilliset kurssit ja koulutukset	86	43 %
Tuettu asuminen	17	9 %
Nuotta-valmennus (valtakunnallisissa nuorisokeskuksissa toteutettava valmennus)	64	32 %
Työpajanuorten vapaa-ajantoiminta	48	24 %
Muu **	63	32 %

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

*useita vastausvaihtoehtoja

** muut, esim.: Terveystieteiden, Marttojen arki sujuvaksi-kurssi

Työpajojen yhteistyö ja sen toimivuus

Kuvassa 8 on eritelty työpajojen yhteistyöverkostoa ja sen toimivuutta vuonna 2015. Lähes kaikki työpajat ilmoittivat tekevänsä yhteistyötä työhallinnon, sosiaalitoimen, etsivän nuorisotyön, muiden työpajojen ja ammatillisten oppilaitosten kanssa. Tiivistä yhteistyötä oli myös kunnan nuorisotoimen, mielenterveyspalveluiden, Kelan ja yritysten suuntaan. Vähiten yhteistyötä oli puolustusvoimien, lukion, seurakunnan nuorisotyön ja poliisin kanssa.

Työpajoja pyydettiin myös arvioimaan, kuinka hyvin yhteistyö eri tahojen kanssa toimi. Selkeästi heikoiten yhteistyö toimi lukion ja seurakunnan nuorisotyön kanssa. Tämä kuitenkin selittyy sillä, että hyvin harvalla työpajalla loppujen lopuksi oli suurempaa kytköstä näihin tahoihin. Myös puolustusvoimien heikko luke-ma selittyy osittain tällä. Niistä tahoista, joiden kanssa työpajoilla oli paljon yhteistyötä, Kela ja yritykset saivat huonoimmat arviot. Työhallinnon ja työpajojen välisen yhteistyön heikentyminen on viime vuosina nostettu monesti esiin. Kyselyn vastaajista kuitenkin n. 60 prosenttia arvioi yhteistyön sujuvan erinomaisesti tai hyvin.

Paras yhteistyökumppani pajoille näyttää olevan etsivä nuorisotyö. Yli 84 prosenttia vastaajista arvioi yhteistyön toimivan etsivän nuorisotyön suuntaan erinomaisesti tai hyvin. Yhteistyö näyttää toimineen hyvin myös kunnan sosiaali- ja nuorisotoimen suuntaan. Osittain tämä selittyy sillä, että moni kunnallisista työpajoista sijoittuu juuri näiden yksiköiden alaisuuteen. Myös toisen asteen ammatillisten oppilaitosten ja työpajojen välillä arvioitiin olevan hyvää yhteistyötä.

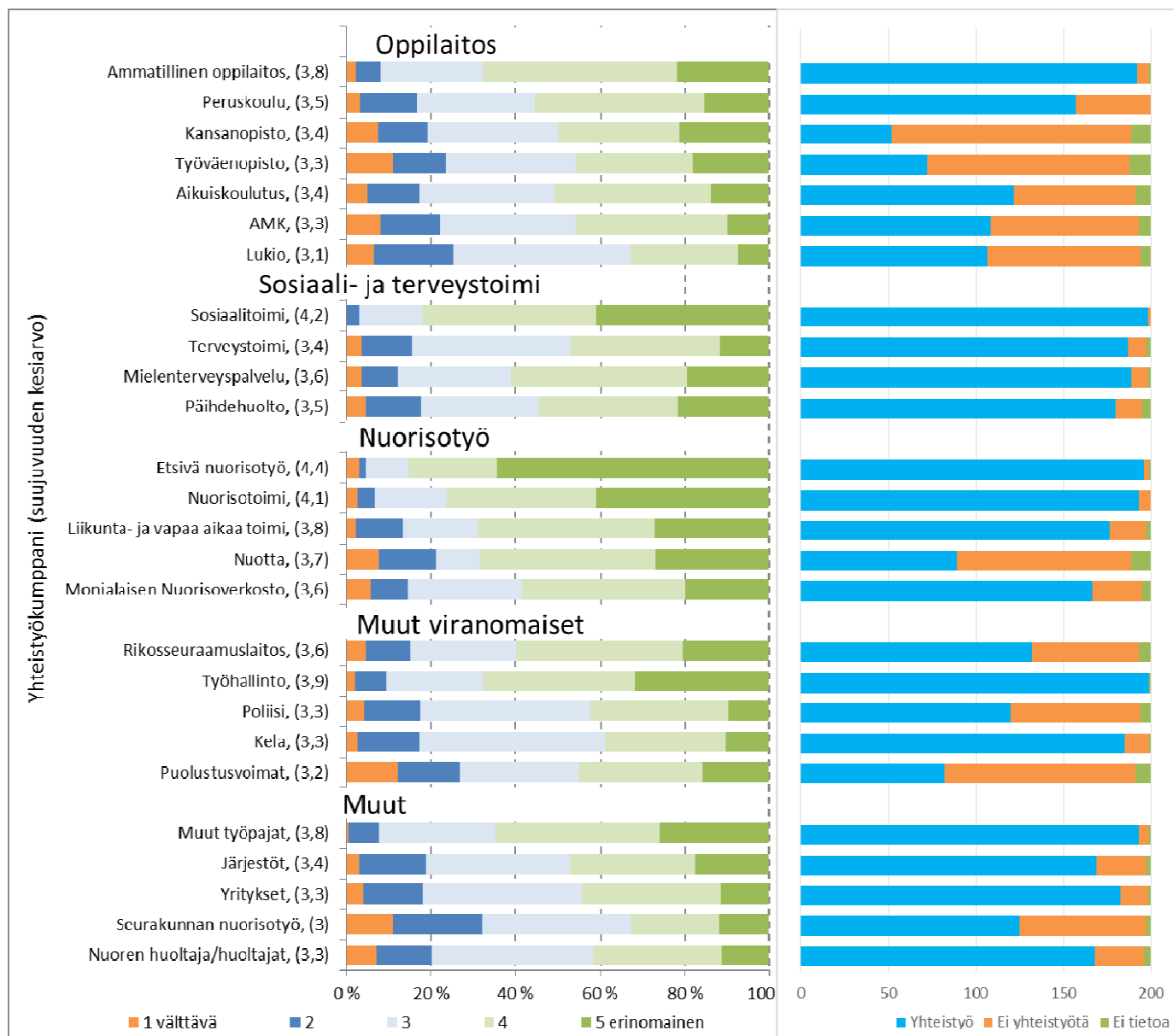
Sen sijaan esimerkiksi yritysten, Kelan ja kansalaisjärjestöjen kanssa yhteistyön sujuvuus ei ollut niin hyvää. Etenkin yritysten osalta vastaajat nostivat esiin tarpeen tiiviimmälle yhteistyölle. Yritykset koettiin hyvin tärkeäksi kumppaniksi valmentautujien jatkosijoittumisten kannalta. Myös työhallinnon organisaatiouudistus ja tiettyjen toimipisteiden lakkautus nostettiin monessa kommentissa esiin yhtenä yhteistyötä vaikeuttavana tekijänä. Työhallinnon kanssa yhteistyö sujui kuitenkin vastausten perusteella kokonaisuudessaan kohtuullisen hyvin.

Asiakkaiden eteneminen omalla työllistymispolullaan edellyttää hyvää yhteistyötä oppilaitosten ja yritysten kanssa.

Yhteistyön kehittäminen siten, että kohderyhmä ja tahot kohtaavat sekä yhteisten toimintatapojen kehittäminen on tulevaisuuden haaste.

Valtion poukkoileva linja esimerkiksi työpajoille ohjaamisessa, palkkatukilinjauksissa tai yleensä TE-palvelun saatavuudessa on aiheuttanut paljon turhaa työtä ja stressiä sekä valmentautujille että työntekijöille. Pitkän tähtäimen suunnitelmien teko on haastavaa.

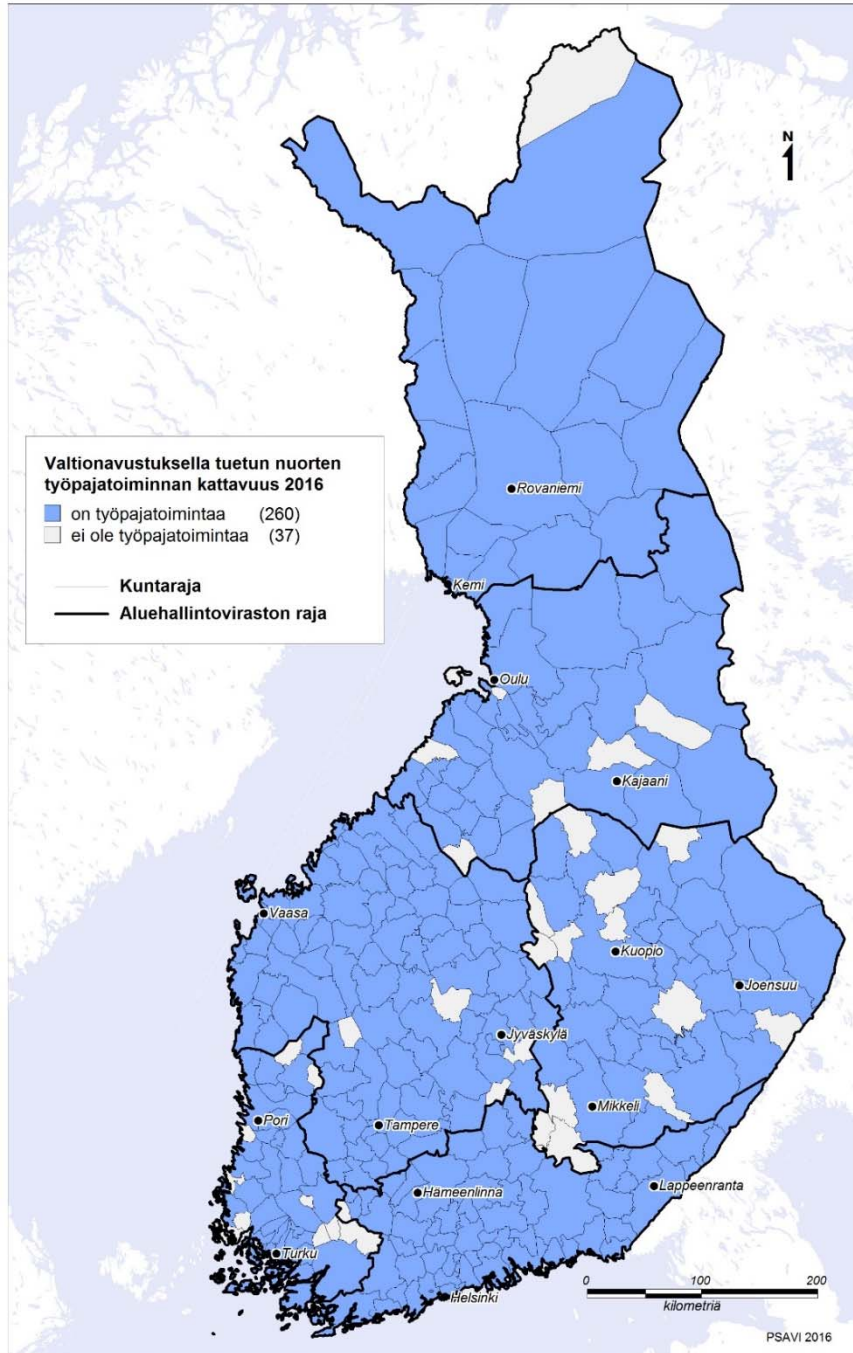
Kuva 12: Työpajojen yhteistyökumppanit ja yhteistyön sujuvuus vuonna 2015 (n=200)

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Valtionavulla tuettu työpajatoiminta vuonna 2015

Kuva 13: Valtionavulla tuettu työpajatoiminta Manner-Suomessa vuonna 2016

Lähde: Pohjois-Suomen aluehallintovirastot (AVI)

Työpajatoiminnan kehittäminen

Lähes kaikilla työpajoilla oli oma työpajatoimintaa koskeva suunnitelma vuodelle 2015. Suunnitelman puuttuminen liittyi sen käsittelyn keskeneräisyyteen tai suunnitelma oli osa laajempaa organisaation strategian mukaisesta suunnitelmasta. Yhden työpajan toiminta lakkautetaan vuoden 2016 alussa taloudellisten syiden vuoksi.

Taulukko 21: Onko työpajalle hyväksytty toimintasuunnitelma?

Vastaus	2014		2015	
	Määrä	Osuus	Määrä	Osuus
Kyllä	184	93,9 %	192	96,0 %
Ei	9	4,6 %	7	3,5 %
Ei tietoa	3	1,5 %	1	0,5 %
Yhteensä	196	100 %	200	100 %

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Oppimisympäristöjen tunnistaminen työpajoilla

Työpajatoiminta toteuttaa varhaisen puuttumisen ja yhteisöllisyyden periaatteita ja soveltaa tekemällä oppimisen ja motivoimisen menetelmiä. Työpaja tarjoaa mahdollisuuden ohjattuun, tuettuun ja räätälöityyn polkuun koulutukseen ja sen loppuun suorittamiseen. Työpaja toimii oppimisympäristönä toimintaan osallistuville. Oppimisympäristö tarkoittaa fyysisistä, psyykkisistä ja sosiaalisista tekijöistä koostuvaa ympäristöä, jossa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppiminen voi olla joko virallisen ja epävirallisen opetuksen seurausta tai arkioppimista.

Työpajoilla on aloitettu oppimisympäristöjen tunnistaminen sellaisten hankkeiden avulla, joihin liittyy oppilaitosyhteistyötä. Oppimisympäristöjä on tunnistettu esim. opetushallituksen laatimien ammatillisten perustutkimusten perusteiden mukaisesti.

Taulukko 22: Onko työpajan oppimisympäristö tunnistettu?

vastaus	2015		2014		2013	
	määrä	osuus	määrä	osuus	määrä	osuus
Kyllä	40	20 %	36	18 %	43	21 %
Osin	69	35 %	76	39 %	71	35 %
Ei	67	34 %	77	39 %	74	36 %
En osaa sanoa	24	12 %	6	3 %	12	6 %
Ei tietoa	0	0 %	1	1 %	5	2 %
Yhteensä	200	100 %	196	100 %	205	100 %

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

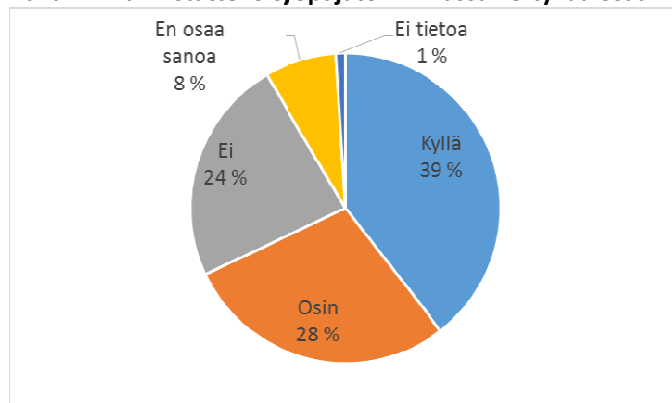
Noin 69 % työpajoista tunnistaa valmentautujien kertynyttä ja kertyvää osaamista työpajalla. Lähes 39 % valmentautujista saa kertyneen osaamisen dokumentin (osaamistodistuksen) työpajajaksolta.

Taulukko 23: Tunnistatkeko työpajatoiminnassa kertyvää osaamista?

vastaus	Etelä-Suomi	Itä-Suomi	Lappi	Lounais-Suomi	Länsi- ja Sisä-Suomi	Pohjois-Suomi	Yhteensä	
	määrä						osuus	
Kyllä	21	4	8	11	24	11	79	40 %
Osin	11	9	7	9	15	6	57	29 %
Ei	11	6	3	8	12	7	47	24 %
En osaa sanoa	2	3	0	3	6	1	15	8 %
Ei tietoa	0	0	0	1	1	0	2	1 %
Yhteensä	45	22	18	32	58	25	200	100 %

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Kuva 14: Tunnistatkeko työpajatoiminnassa kertyvää osaamista? (n=200)

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautujien vaikuttamismahdollisuuden työtoimintaan

Valmentautujalla itsellään on keskeinen asema tavoitteiden asettamisessa ja valmentautumisjaksoa koskevan suunnitelman laatimisessa. Valmentautumisjakson aikana tavoitteiden saavuttamista ja pajatoimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti. Työpaja raportoi toteutuneet pajatoimenpiteet ja tulokset valmentautujalle ja palvelun tilaajalle.

Lähes kaikki valmentautijat voivat vaikuttaa työpajan jokapäiväiseen toimintaan joko säännöllisesti (66 %) tai satunnaisesti (32 %). Valmentautijat voivat vaikuttaa toimintasuunnitelmaan, työpajan strategiaan tai osallistua työpajan ohjausryhmään.

Taulukko 24: Voivatko NUORET valmentautijat vaikuttaa jokapäiväiseen toimintaan ja toiminnan sisältöön?

Vastaus	määrä	osuus
Kyllä, säännöllisesti	132	66 %
Kyllä, satunnaisesti	64	32 %
Ei	2	1 %
En osaa sanoa	3	2 %

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Työpajatoiminnan asiakastieto- / tilastointijärjestelmät

Työpajatoiminnan tuottajalla on oltava asiakashallintajärjestelmä. Asiakashallinta- tai tilastointijärjestelmä on 92 % työpajoista. Useimmilla (73 %) on käytössään PARTY -järjestelmä.

Taulukko 25: Onko työpajallanne käytössä jokin asiakashallinta- / tilastointijärjestelmä?

Vastaus	2014	2015
	määrä / osuus	
Kyllä, PARTY	118 60,2 %	146 73,0 %
Kyllä, oma paikallinen ohjelma, mikä on linkitetty PARTYyn	3	5
Kyllä, joku muu	48	33
Ei, mutta suunnitteilla	16	8
Ei käytössä	10	6
En osaa sanoa	1	2
Yhteensä	196	200

Lähde: OKM/TPY ry, Valtakunnallinen työpajakysely

Kuvailulehti

Julkaisija Osasto	Opetus- ja kulttuuriministeriö Nuoris- ja liikuntapolitiikan osasto			Julkaisuaika syyskuu 2016
Tekijä(t)	Valtakunnallinen työpajayhdistys ry (Ruth Bamming) ja opetus- ja kulttuuriministeriö (Merja Hilpinen)			
Julkaisun nimi	Työpajatoiminta 2015			
Julkaisusarjan nimi ja numero	Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:26			
Julkaisun teema	nuoris			
Julkaisun osat	raportti			
Tiivistelmä	<p>Työpajatoiminta 2015 raportti on yhteenvedo Opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallisesta työpajakyselystä vuodelle 2015. Kysely on suunnattu ensisijaisesti niille työpajoille, jotka saivat toimintaansa nuorten työpajatoiminnan kansallista valtionavustusta vuonna 2015.</p> <p>Työpajatoimintaan osallistui yhteensä 25 449 valmentautujaa, joista 14 733 (57,9 %) oli alle 29-vuotiaita nuoria. Nuorten valmentautujien määrä oli hieman suurempi kuin edeltävänä vuonna (14 200). Myös valmentautujien kokonaismäärä oli hieman kasvanut. Työpajojen henkilöstö toimintavuoden aikana oli yhteensä 1 858 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosien määrä on hieman vähennyt edellisvuosiin verrattuna. Työpajakakson jälkeen nuoret sijoittuvat yleensä koulutukseen, työhön tai palvelutarpeen mukaiseen palveluun, työttömäksi jäi 25 %. Koulutukseen sijoittuneiden määrä on noussut edellisvuosiin nähden. Kaikista valmentautujista yhteensä 21 % sijoittui koulutukseen. Merkittävimmät työpajoille ohjaavat tahot olivat työhallinto, kunnan sosiaali- ja terveystoimi ja nuorisotyö ja oppilaitokset. Nuoret hakeutuvat myös itse työpajoille.</p> <p>Työpajojen erilaisissa valmennusyksiköissä toteutetaan hyvin monen tyyppisiä, eri toimialoille sijoitettavia työtehtäviä. Vuonna 2015 yleisin valmennusyksikön toimiala oli puu- ja rakennusala. Myös tekstiilipuoleen, kiinteistöhuoltoon ja siivouksen keskittyvät yksiköt olivat yleisiä. Vuonna 2015 lähes kaikki työpajat tarjosivat valmennuspalvelunaan yksilövalmennusta. Työvalmennusta tarjosi hieman 89 % ja ryhmävalmennusta 84 % työpajoista.</p> <p>Työpajat voivat olla hallinnollisesti kunnallisia, seutukunnallisia tai kuntayhtymän, säätiön, yhdistyksen tai jonkun muun organisaation ylläpitämiä. Vuonna 2015 noin 60 % oli yksittäisten kuntien ylläpitämiä. Rekisteröityjen yhdistysten tai järjestöjen ylläpitämiä oli 16,5 % ja säätiöiden 10,5 % kaikista työpajoista.</p> <p>Työpaja on yhteisö, jossa työnteon, tekemällä oppimisen ja siihen liittyvän valmennuksen avulla pyritään parantamaan yksilön arjenhallintataitoja sekä kykyä ja valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön. Työpajojen menetelmiksi ovat vakiintuneet työ- ja yksilövalmennus.</p> <p>Työvalmennuksen avulla kehitetään valmentautujan työkykyä ja työelämässä tarvittavaa osaamista ja yleisiä työelämätaitoja. Yksilövalmennuksella tuetaan toimintakyvyn ja arjenhallinnan kehittymistä.</p> <p>Työpajatoiminta asemoituu julkisen sektorin palvelukokonaisuudessa sosiaalialan palveluiden ja nuorisotyön sekä avointen koulutus- ja työmarkkinoiden välimaastoon. Työpajatoiminnan rahoitus on monikanavaista ja se koostuu mm. valtionavusta (OKM, nuorisotoimi), toiminnan ylläpitäjän rahoitusosuudesta, hankerahoituksesta, valmennuspalveluiden tuloista (ostajina mm. KELA, TE-palvelut, sosiaalitoimi, oppilaitokset) sekä muista mahdollisista työtoiminnan tuotoista.</p>			
Asiasanat	nuorten työpajatoiminta; nuoris; nuorisotyö, nuorisopolitiikka, nuorisotakuu, yhteiskuntatakuu			
URN	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-416-0			
	ISBN (nid.) -	ISSN (painettu) -	ISBN (PDF) 978-952-263-416-0	ISSN (PDF) 1799-0351
	Sivumäärä 40	Kieli suomi	Dnro	
Julkaisun myynti/jakelu	www.minedu.fi/julkaisut			
Julkaisun kustantaja	Opetus- ja kulttuuriministeriö			

Presentationsblad

Utgivare Avdelningen	Undervisnings- och kulturministeriet Ungdoms- och idrottspolitiska avdelningen			Utgivningsdatum september 2016
Författare	Valtakunnallinen työpajayhdistys ry – Nationella verkstadsföreningen rf (Ruth Bamming) och undervisnings- och kulturministeriet (Merja Hilpinen)			
Publikationens namn	Verksamheten vid verkstäderna 2015			
Seriens namn och nummer	Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2016:26			
Publikationens tema	ungdom			
Publikationens delar	rapport			
Referat	<p>Rapporten Verksamheten vid verkstäderna 2015 är en sammanfattning av undervisnings- och kulturministeriets riksomfattande enkät om verkstadsverksamheten 2015. Enkäten riktar sig främst till de verkstäder som 2015 fick nationellt statsunderstöd för ungdomsverkstadsverksamhet för sin verksamhet. År 2015 deltog sammanlagt 25 449 unga i träning inom ramen för verkstadsverksamheten för unga. Av dessa var 14 733, dvs. 57,9 %, unga under 29 år. Antalet unga som fick träning var något större än året innan (14 200 personer). Det totala antalet unga som fick träning har också ökat något. Under verksamhetsåret uppgick antalet anställda vid ungdomsverkstäderna till sammanlagt 1 858 årsverken. Antalet årsverken har minskat något jämfört med tidigare år. Efter verkstadsperioden placerar sig de unga i allmänhet i utbildning, arbete eller i någon tjänst enligt deras behov av tjänster. Andelen unga som blev arbetslösa var 25 %. Andelen unga som placerade sig i utbildning har ökat jämfört med tidigare år. Av andelen unga som fick träning placerade sig sammanlagt 21 % i utbildning. Arbetsförvaltningen, kommunens social- och hälsovårdsväsende och ungdomsarbete samt läroanstalterna var de viktigaste aktörer som hänvisat unga till verkstäderna. Unga söker sig även själva till verkstäderna.</p> <p>I de olika träningsenheterna vid verkstäderna utför man många olika slags arbetsuppgifter inom olika sektorer. År 2015 var trä- och byggnadsbranschen den vanligaste sektorn inom träningsenheten. Även enheter med inriktning på textilbranschen, fastighetsskötsel och städning var vanliga. År 2015 erbjöd nästan alla verkstäder individuell träning som träningsmetod. Arbets träning tillhandahölls i någon mån vid 89 % av verkstäderna och grupp träning vid 84 % av verkstäderna.</p> <p>Verkstäderna kan administrativt vara kommunala eller regionalkommunala eller så drivs de av en samkommun, stiftelse, förening eller någon annan organisation. År 2015 var enskilda kommuner huvudmän för ca 60 % av verkstäderna. Andelen verkstäder som drevs av registrerade föreningar eller organisationer var 16,5 % och andelen verkstäder som drevs av stiftelser 10,5 %.</p> <p>En verkstad för unga utgörs av en gemenskap där man med hjälp av arbete, lärande genom att göra och handledning stöder individens förmåga att hantera sin vardag liksom dennes förmåga och beredskap att söka sig till utbildning eller arbete. Arbets träning och individuell träning är metoder som etablerats vid verkstäderna.</p> <p>Med hjälp av arbets träning utvecklas arbetsförmågan och det kunnande som behövs i arbetslivet liksom den allmänna arbetslivskompetensen hos den som får träning. Genom individuell träning stöder man utvecklingen av funktionsförmågan och förmågan att hantera vardagen hos den unga.</p> <p>I helheten av tjänster inom den offentliga sektorn placerar sig verkstadsverksamheten i gränsområdet mellan tjänsterna inom den sociala sektorn och ungdoms arbetet samt den öppna utbildnings- och arbetsmarknaden. Finansieringen av verkstadsverksamheten sker via flera kanaler och består av bl.a statsbidrag (UKM, ungdomsväsendet), huvudmännens andelar, projektfinsiering, inkomster av färdighetsträning (som köps av bl.a. FPA, arbets- och näringstjänsterna, socialväsendet, läroanstalter) samt andra eventuella intäkter av arbetsverksamheten.</p>			
Nyckelord	verkstadsverksamhet för unga, ungdom, ungdomsarbete, ungdomspolitik, ungdomsgaranti, samhällsgaranti			
URN	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-416-0			
	ISBN (tryckt)	ISSN (tryckt)	ISBN (PDF)	ISSN (Online)
	-	-	978-952-263-416-0	1799-0351
	Sidoantal	Språk	Dnro	
	40	finska		
Finansiering/ förläggare	www.minedu.fi/publikationer			
Beställningar/ distribution	Undervisnings- och kulturministeriet			

Description

Published by Department	Ministry of Education and Culture Department for Youth and Sport Policy			Date of publication September 2016
Authors	National Workshop Association (NWA) (Ruth Bamming) and Ministry of Education and Culture (Merja Hilpinen)			
Title of publication	Workshops 2015			
Series and publication number	Publications of the Ministry of Education and Culture, Finland 2016:26			
Theme of publication	Youth			
Publication parts	Report			
Abstract	<p>Workshops 2015 report is a summary of the national inquiries on workshops conducted by the Ministry of Education and Culture. The inquiry was mainly targeted to workshops that received state grants for youth workshop activities in 2015.</p> <p>A total of 25 449 people participated in the coaching offered by the workshops, 14 733 of them under 29 years of age. This was a little more than in the previous year (14 200). There was some growth in the total number of participants as well. The workforce employed at the workshops totalled 1 858 person-years, which was a little less than in 2014. After the workshop most of the young people continued in education or training, found a job or sought the special services they needed. The share of those who were still unemployed was 25%. The number of those who continued in education was higher than in the previous years. Of all those who participated in workshops 21% continued in some type of education or training. Most people were advised to participate in workshops by the labour administration, municipal social and health services and youth work, and education institutions. Some of the young people participated in workshops on their own initiative.</p> <p>The coaching units of the workshops engage in many types of tasks representing various fields. In 2015 the most common individual field of a coaching unit was wood and construction. Many of the units specialised in textile work, property maintenance and cleaning services. In 2015 the services of almost all workshops included individual coaching. A little more than 89% of the workshops offered work coaching and 84% offered group coaching.</p> <p>With regard to their administration workshops may be run by local governments or joint municipal authorities, foundations, associations or other types of organisations. In 2015 about 60% of the workshops were run by individual municipalities, 16.5% were run by registered associations and 10.5% by foundations.</p> <p>Workshop is a community that combines working, learning by doing and coaching with the aim to improve the ability of individuals to manage everyday life and their capacity and skills in seeking education or employment The established methods for this are work coaching and individual coaching</p> <p>Work coaching improves the capacity to work and the skills and general competencies needed in working life, while individual coaching focuses on functional capacity and managing everyday life.</p> <p>Within the public sector services workshops are on the interface between social welfare services and youth work and open education and labour markets. Funding for the workshops comes from multiple sources: it is composed of state grants (Ministry of Education and Culture, youth), contributions from those who organise and maintain the activity, project funding, revenue from coaching services (purchased by e.g. Kela, TE services, social services and education institutions) and proceeds from the work.</p>			
Keywords	youth workshop; young people; youth work; youth policy; youth guarantee; social guarantee			
URN	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-416-0			
	ISBN (print)	ISSN (print)	ISBN (PDF)	ISSN (Online)
	-	-	978-952-263-416-0	1799-0351
	Number of pages	Language	Dnro	
	40	Finnish		
Sale/ Distribution	www.minedu.fi/publications			
Funded/ Published by	the Ministry of Education and Culture, Finland			

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja -sarjassa vuonna 2016 ilmestyneet

- 1 Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi – kipupisteet ja toimenpide-esitykset
- 2 Tutkijanuran tilannekuva. Tutkijanuratyöryhmän loppuraportti
- 3 Miten tohtorit työllistyvät
- 4 Taidenäyttelyiden järjestämiseen liittyvistä sopimus- ja korvauskäytännöistä. Työryhmän loppuraportti
- 5 Studiegångar och integrering av invandrare – smärtpunkter och åtgärdsförslag
- 6 The educational tracks and integration of immigrants – problematic areas and proposals for actions
- 7 Opintotuen uudistaminen. Selvitysmiehen raportti
- 8 Ehdotus koulutussopimuksen käyttöönotosta ammatillisessa koulutuksessa
- 9 Koulutusviennin tiekartta (2016–2019)
- 10 Osaamis- ja koulutustarpeiden valtakunnallisen ennakkoinnin kehittäminen
- 11 Liikuntatoimi tilastojen valossa; Perustilastot vuodelta 2014
- 12 Tutkimuksen monitieteisyys ja laatu
- 13 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionavustustoiminnan uudistaminen
- 14 Yrittäjyyden tukemisen hyvät käytänteet korkeakouluissa 2016
- 15 Neliportaisen tutkijanuramallin arviointihanke. Loppuraportti
- 16 Ulkomaiset tutkijat ja julkaisuaktiivisuus
- 17 Taiteen ja kulttuurin valtionavustuspolitiikan uudistus
- 18 Pieni riski – suuri mahdollisuus; Ehdotus audiovisuaalisen tuotannon kannustinjärjestelmäksi
- 19 Yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa – painopisteenä harrastamisen hinta
- 20 Vietävän hyvää toisen asteen koulutusta! Toimet toisen asteen koulutusviennin edistämiseksi
- 23 Ehdotus uudeksi ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteeksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la Culture

Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket

VALTAKUNNALLINEN
TYÖPAJAYHDISTYS
oikeus tekemällä oppimiseen

ISBN 978-952-263-416-0 (PDF)

ISSN 1799-0351 (PDF)